Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible] Зьмена адрасу: іншагароднія — 20 к., мясцовыя — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Сьпешныя па 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] за дакумант 15 к. За кожны дадатковы 5 к. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 115 (2303) Нядзеля, 20-га мая 1928 г.

Новы крок па шляху калектывізацыі.

У бліжэйшы час адбудзецца Ўсесаюзны зьезд калгасаў. У гісторыі калгаснага руху Саюзу ССР гэты зьезд будзе мець вялізарнае палітычнае і практычнае значэньне. Ён адбудзецца якраз у той момант, калі калгаснае будаўніцтва ўвайшло ў новы пэрыяд свайго разьвіцьця, калі калектывізацыя сельскай гаспадаркі стала найважнейшай задачай перабудовы сялянскай гаспадаркі на новых пачатках.

На Ўсесаюзным зьезьдзе калгасаў будуць падагулены вынікі ў галіне калгаснага будаўніцтва і намечаны канкрэтныя шляхі, задачы і мэтады далейшай працы па калектывізацыі сялянскай гаспадаркі.

З якім балянсам нашы кіраўнікі калгасамі зьбіраюцца на гэты зьезд? За апошнія тры гады колькасьць калгасаў значна павялічылася. Са справаздачы ўраду мы бярэм наступныя даныя аб росьце калгасаў у СССР:

У 1925 г. было 16789 калгасаў, у 1926 г. 17925 калгасаў і ў 1927 г. 20846 калгасаў. За два гады колькасьць калгасаў павялічылася амаль на 4000 адзінак ці на 25 проц.

Дырэктывы XV зьезду партыі аб узмацненьні працы ў галіне калектывізацыі і вытворчага каапэраваньня знайшлі поўнае спачуваньне сярод перадавых пластоў сялянства і ўсёй савецкай грамадзкасьці.

У пэрыяд пасьля зьезду вясковы фронт характарызуецца «бурным» разьвіцьцём калгасаў. Колькасьць новых калгасаў, асабліва ў пэрыяд праводзеньня веснавой сел.-гаспадарчай кампаніі, павялічваецца літаральна з кожным днём.

Гэта тлумачыцца тым, што прасьцейшыя формы вытворчых аб'яднаньняў у сучасны момант зьяўляюцца больш зразумелымі і даступнымі для шырокіх мас сялянства формамі «супольнай працы».

Калектыўныя гаспадаркі ў сучасны момант яднаюць звыш 300 тысяч сялянскіх гаспадарак (блізка 1 млн. насельніцтва), а розныя вытворчыя таварыствы з частковым абграмаджаньнем сродкаў вытворчасьці—да 1 мільёну гаспадарак. Поруч з гэтым мы можам адзначыць цэлы шэраг дасягненьняў і ў галіне агрыкультурна-гаспадарчай працы калгасаў: пераход на шматпольле, засеў чыстагатунковым насеньнем, разьвіцьцё тэхнічных культур, разьвядзеньне палепшаных парод жывёлы, мэханізацыя гаспадаркі і г. д.

Буйнейшымі недахопамі калгаснага руху трэба лічыць наступныя: частая зьмена сеткі калгасаў і членаў іх, наяўнасьць значнай колькасьці так званых лжэкалгасаў і ўдзел кулацкіх элемэнтаў, «дзікія» калгасы, лік якіх дасягае ў некаторых раёнах да 50 пр., адсутнасьць плянавасьці ў працы і вучоту гаспадарчай дзейнасьці, недахоп асноўных і зваротных капіталаў, у шмат выпадках—нерацыянальнае вядзеньне гаспадаркі, няма правільнай арганізацыі працы і разьмеркаваньня прадуктаў, у шмат калгасах слаба пастаўлена грамадзкая і культасьветная праца.

Грунтуючыся на гэтым, галоўнейшай задачай у галіне калектывізацыі трэба паставіць задачу якаснага палепшаньня і гаспадарчага ўзмацненьня існуючых і нанова арганізуемых калгасаў.

Будзем спадзявацца, што зьезд калгасаў пройдзе пад адзнакай дзелавой самакрытыкі, выяўленьня ўсіх недахопаў, аб'ектыўнай ацэнкі існуючых дасягненьняў і правільна намеціць чарговыя задачы і гэтым самым зробіць новы крок уперад па шляху разьвіцьця буйнага сацыялістычнага земляробства.

Паўднёўцы на подступах да Пекіну

ШАНХАЙ, 18-V. Афіцыйнае тэлеграфнае агенцтва нанкінскага ўраду Го-Мінь паведамляе, што войскі шансійскага ўраду Ен-Сін-шана, прасоўваючыся ў напрамку да Пекіну па лініі Пекін-Суйюанскае чыгункі, пасьля суровае бойкі з паўночным войскам, заняло станцыю Сягуанян і [illegible] каля нанькоўскага праходу. (Нанькоў—важны стратэгічны пункт у 40 клм. ад Пекіну на лініі Пекін-Суйюанскае чыгункі, які зьяўляецца фактычна ключом да Пекіну).

ЯПОНІЯ ЎМЕШВАЕЦЦА Ў ХОД ВАЙНЫ.

ТОКІЁ, 18-5. Японскае міністэрства замежных спраў агалосіла тэкст мэмарандуму, пасланага японскім урадам Чжан-Цзо-Ліну і нанкінскаму ўраду. [illegible] паўночы ад далейшага разьвіцьця ваенных апэрацый, заяўляючы: „Японія [illegible] у Манчжурыі. [illegible] Пекіну і Цзяньцзіну [illegible] Японія прымушана будзе прыняць [illegible]".

ПАЧЫНАЕЦЦА ВАЙНА МІЖ ЧАНКАЙШЫСТЫМІ?

ТОКІЁ, 18-V. Згодна паведамленьням шанхайскага карэспандэнта „Ніці-Ніці", група [illegible] Бай-Цзун-сі, падтрымліваючы Чан-Кай-шы, групуе свае сілы для выступленьня супроць Фын-Юй-сяна.

АРЫШТ КАРЭСПАНДЭНТА ТАСС.

ШАНХАЙ, 18-5. Разгляд справы арыштаванага ў Шанхаі карэспандэнта ТАСС у Кітаі т. Розара адкладзен на панядзелак 21 мая. Паліцыя дамагаецца выдачы т. Розара нанкінскаму ўраду. Тав. Розар вызвален пад заклад 500 таэлі (каля 1400 руб).

Кампартыя Нямеччыны на выбарчых бівуаках.

Шырокі размах агітацыйнае кампаніі.

БЭРЛІН, 18-V. Учора, таксама як і ў папярэднія дні, шматлікія агітацыйныя групы ўсіх палітычных партый [illegible]. У рабочых раёнах Бэрліну [illegible] камуністычных [illegible].

Нябывалы па шматлікасьці камуністычны сход.

БЭРЛІН, 18-V. Цэнтральны перадвыбарчы сход, арганізаваны 17 мая нямецкай камуністычнай партыяй [illegible] рабочых раёнах Бэрліну [illegible].

Напад членаў „рэспубліканскага сьцягу" на камуністаў.

БЭРЛІН, 18-5. [illegible] у Гамбургэ [illegible] „рэспубліканскага сьцягу" [illegible].

ВЫБУХ БОМБЫ Ў ДОМЕ КАТА САКО І ВАНЦЭЦІ.

НЬЮ-ЁРК, 18-V. У доме Роберта Эліота, афіцыйнага ката Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў, [illegible]. Прычыны выбуху невядомы, але паліцыя і друк сьцьвярджаюць, што ўзарвалася бомба, [illegible] смерцю Сако і Ванцэці.

Працэс Беларускае Грамады.

Апошняе слова абвінавачанага Тарашкевіча.

Прысуд будзе ўхвалены ў аўторак 22 мая.

(Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта).

Пасьля прамоў абароны распачаліся апошнія словы падсудных. Першым сказаў сваю прамову Тарашкевіч (гаворыць пабеларуску). Тарашкевіч падрабязна характарызуе этапы, якія праходзіў беларускі рух у працягу апошніх 6 гадоў. Ён характарызуе палітыку польскіх урадаў у адносінах да беларускага народу і падкрэсьлівае, што паступова беларускае сялянства стала адварочвацца ад сваіх парляманцкіх прадстаўнікоў, якія лічылі тады яшчэ сваю парляманцкую дзейнасьць адпавядаючай інтарэсам беларускага народу. Прорва, якая стварылася між беларускім парляманцкім прадстаўніцтвам і беларускім народам паступова паглыблялася і, урэшце, адбілася ў расколе парляманцкае беларускае фракцыі.

У 1924 годзе урад Грабскага агалошвае так званыя законы наконт мовы. Выступаючы тады ў сойме,—кажа тав. Тарашкевіч,—я падкрэсьліў, што гэтыя законы нам нічога не дадуць і дапамогуць толькі стварыць масавы рух навакол беларускае школы. Я разумеў, што калі зьвярнуцца да народу з выразнай і дакладнай праграмай, дык народ адгукнецца і створыць вялікую сілу, з якой ўраду трэба будзе лічыцца. Кажучы пачалавецку, ні д'ябал, ні срэбранікі, а само жыцьцё, сама лёгіка падзей выклікала заснаваньне Грамады. Народ сам сваёю ўласнаю працаю, сваімі сіламі павінен заваяваць гарантаваныя яму канстытуцыяю правы—такою зьяўляецца тактыка Грамады. Такі шлях заваёвы правоў прадбачыў яшчэ ў 1906 годзе Янка Купала, калі ён сьпяваў: „А хто там ідзе у вагромністай такой Грамадзе—беларусы". Ён прадбачыў, што толькі натугамі ўсяго народу Грамада заваюе свае правы. Крыўды, пра якія пеў Купала, стварылі «Грамаду». Мы хацелі быць людзьмі, але нам у гэтым адмовілі.

Што датычыць палітычных лёзунгаў Грамады, дык гэта лёзунгі і іншых радыкальных партый. Зямельная рэформа бяз выкупу,—кажа далей Тарашкевіч,—шмат каму здаецца дэмагогіяй. А на мой погляд, большай дэмагогіяй зьяўляюцца бескарысныя і бязупынныя разважаньні аб рэалізацыі зямельнае рэформы, якая зьяўляецца для беларускага селяніна галоўнаю праблемаю, праблемаю жыцьця.

Грамада,—кажа далей Тарашкевіч,—у працэсе сваёй дзейнасьці адкідвала ўсялякія замежныя камбінацыі, і таму, калі хто-небудзь піша або завярае, што ўжо на бэрлінскай канфэрэнцыі належыць шукаць пачаткаў Грамады, дык гэтае завярэньне зьяўляецца папросту правакацыяй.

Пракуратура завярала, што Тарашкевіч заклікаў да паўстаньня. Але хто можа паверыць у магчымасьць паўстаньня ў 1927 годзе. У момант, калі Савецкі Саюз быў заняты праблемаю Ўсходу і баяўся канфліктаў на Захадзе, дык трэба быць вар'ятам, каб верыць, што Саюз дасьць дапамогу. Калі я зьяўляюся вар'ятам, дык я павінен сядзець ня ў Лукішках, а ў іншым месцы.

Павінен яшчэ спыніцца,—заяўляе Тарашкевіч,—на маіх адносінах да Савецкага Саюзу. Я павінен прызнацца, што да 1923 году я ня вельмі верыў у тыя нацыянальныя дзяржаўныя зьмены, якія адбываліся ў Савецкай Беларусі, ня верыў, бо памятаў тастамэнт Каліноўскага. Але, калі мяне паінфармаваў аб гэтым ня чорт, не вялікі магістр, але вялікі польскі саноўнік, які вярнуўся тады з Расеі, тады я павінен быў паверыць. Ён тады зазначыў, што беларускае і ўкраінскае пытаньне ў СССР пастаўлена законна, што савецкая ўлада ставіць нацыянальнае пытаньне на сапраўднай аснове. Мне не дазволілі выехаць на акадэмічную канфэрэнцыю ў Менск. Але па беларускай літаратуры, па праведзенай беларусізацыі я бачыў, што там робіцца вялікая справа. А што робіцца тут?—пытае Тарашкевіч.

Саветы гэта першая спроба будаўніцтва сацыялізму, гэта завяраюць усе, нават ворагі савецкае ўлады. Тут шмат казалі пра небясьпекі, якія паходзяць з самага існаваньня Саветаў для Польшчы. Але, калі-б ня было Саветаў, дык была-б «адзіная непадзельная».

У канцы сваёй прамовы Тарашкевіч зазначае: «Пан пракурор казаў тут, што мяне вабіла ўпачатку паэзія польскага рамантызму. Я не саромлюся гэтага. Пракурор ставіць мне гэта ў дакор і пытае, як я аддзякаваў Польшчы. На гэты папрок я хачу адказаць: недалёка ад Вільні на Полацкім тракце ёсьць маёнтак Міцкуны; там праводзіў свае вакацыі і часта прыяжджаў вялікі польскі гэній Юлі Славацкі, там у гэтым маёнтку працаваў, адбываючы паншчыну, мой дзед, беларускі селянін. Але я не папракаю, што працаю і крывёю майго дзеда жыў вялікі паэта Польшчы. Другі пракурор Калапскі гаварыў тут, як Польшчу прадавалі ў XVIII стагодзьдзі дэпутаты польскага сойму. Гэта так. Але тыя, хто прадаваў Польшчу, гутарылі пафранцуску. гэта былі польскія магнаты.

Ліквідацыя Грамады,—кажа ўрэшце Тарашкевіч,—распачалася адміністрацыйным гвалтам, няхай гэты гвалт скончыцца справядлівым прысудам. Гэтага патрабуе ад вас, судзьдзі, абуранае сумленьне беларускага народу.

* * *

Пасьля Тарашкевіча выступілі з апошнім словам Мятла, Валошын, Рак-Міхайлоўскі і некаторыя іншыя. Большасьць адмовілася ад апошняга слова. У ліку іх Луцкевіч.

Суд зрэдагаваў ужо запытаньні наконт вінаватасьці падсудных.

Першае запытаньне абаронцы: ці вінаваты Тарашкевіч і інш. абвінавачаныя ў тым, што ўзялі ўдзел у змове пад назваю «Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада», якая ставіла мэту заснаваць на тэрыторыі Ўсходніх земляў савецкі лад, адарваць гэтыя землі ад ад Польшчы і далучыць іх да Савецкай Расеі.

Другое запытаньне: ці ўзялі абвінавачаныя якія-небудзь абавязацельствы ў адносінах да суседняе дзяржавы. Рэшта запытаньняў датычыць асобных абвінавачаных.

Суд паведамляе, што пастанова па справе будзе ўхвалена ў аўторак 22-га мая. У гэты дзень скончыцца роўна тры месяцы ад пачатку працэсу.

Працэс шахцінскіх контр-рэвалюцыянэраў

На суд будуць дадаткова выкліканы новыя сьведкі.—На працэсе некалькі дзесяткаў гарнякоў з Данбасу.—Вялікая зацікаўленасьць капіталістычнае прэсы шахцінскаю справаю.

МАСКВА, 18-5. 18-га мая а 10-й гадзіне 30 хвілін раніцы ў калённай залі Дому Саюзу распачаўся разгляд справы аб контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці групы інжынераў Данбасу. Судовая справа выклікала вялікую зацікаўленасьць сярод працоўных Масквы. Сярод прысутных у залі знаходзіцца некалькі дзесяткаў савецкіх гарнякоў.

Яшчэ да пачатку пасяджэньня месцы ў залі занялі прадстаўнікі нямецкага, польскага, італьянскага, японскага і латвійскага пасольстваў. Вышынскі адчыніў пасяджэньне. Выяўляецца, што ў наяўнасьці толькі 52 падсудных, не зьявіўся абвінавачваемы Някрасаў.

Вышынскі агалашае ліст за подпісам доктара-псыхіятра аб прычыне адсутнасьці ў залі суду Някрасава.

Дзяржаўны абвініцель Крыленка ў сваім рэзюмэ аб акце абвінавачаньня лічыць, што няма падстаў вызваліць Някрасава ад прысутнасьці на судзе, бо падсудны бязумоўна сымулюе хваробу. Калі ён не пажадае зьявіцца, дык яго трэба даставіць на суд.

Абаронца Розэмблюм лічыць, што неабходна паслаць Някрасава ў інстытут псыхіятрычнае экпэртызы для выяўленьня стану падсуднага.

Пасьля нарады суд пастанавіў: даставіць Някрасава на суд для ўдзелу ў працэсе.

Дзяржаўны абвініцель Родзінскі зазначае, што лічыць магчымым адмовіцца ад допыту сьведак, паказаньні якіх маюцца ў справе. Абвінавачаньне дамагаецца толькі выкліку сьведкі Галяджэ, паказаньні якога вельмі каштоўныя для справы.

Абаронца хадайнічае аб выкліку сьведкі Шварца, паказаньні якога важны для абвінавачваемага Імянітава. Суд задаволіў хадайніцтва бакоў.

Родзінскі хадайнічае аб дадатковым выкліку сьведак, якія павінны абмаляваць палітычную дзейнасьць некаторых падсудных і выявіць адносіны групы старога інжынэрства на Данбасе да маладых інжынэраў, тэхнікаў, тэхнікаў-камуністаў і да вылучэнцаў-рабочых.

Абаронца нямецкага падданага Майера Вормс хадайнічае аб выкліку сьведкамі нямецкага ваеннапалоннага Брэйцмана, Мастлера, Лісіціна, працаваўшага пад кіраўніцтвам Майера, ранейшага старэйшага інжынэра Уласаўскага кіраўніцтвакапальняў Шапіро і шэрагу працаўнікоў расейскага аддзяленьня АЭГ.

Абаронца Оцэп ад імя абвінавачваемага нямецкага падданага Отто просіць выклікаць усіх працаўнікоў расейскага аддзелу АЭГ. (Усеагульная нямецкая электрычная кампанія).

Ад імя падсуднага Рабіновіча абаронца Оцэп просіць выклікаць сьведкамі члена праўленьня Донвугалю Гецава, члена прэзыдыуму ВСНГ Чубарава, Сьвярдлова, Губкіна, прафэсараў Цярпігорава і Фёдарава.

Абаронца Беразоўскага і Самойлава Ардынскі хадайнічае аб выкліку новых сьведак для характарыстыкі дзейнасьці гэтых падсудных за апошнія годы.

Далей абарона ўзьнімае хадайніцтва наладзіць псыхіятрычную экспэртызу падсуднаму Башкіну, каб устанавіць ступень яго нармальнасьці.

Хадайніцтвы іншых абвінавачваемых зводзяцца да таго, каб былі затрабаваны розныя дадатковыя даведкі і дакумэнты аб дзейнасьці абвінавачваемых.

Крыленка пярэчыць проці псыхіятрычнае экспэртызы Башкіна, бо знаходзіць, што няма падстаў, каб палічыць Башкіна ненармальным. Наконт хадайніцтва абароны аб выкліку шэрагу сьведак, Крыленка лічыць магчымым здаволіць толькі некаторыя з іх. Крыленка лічыць лішнім выклік сьведак Цярпігорава, Фёдарава—членаў тэхнічнага савету Донвугалю, аб чым высунуў хадайніцтва абаронца інжынэра Рабіновіча Оцэп. Крыленка зазначае, што шэраг паказаньняў абвінавачваемых характарызуе тэхнічны савет як полаг, якім прыкрываліся шкодніцкія ўчынкі некаторых асоб, у тым ліку Рабіновіча—старшыні гэтага савету. Выбіраць з ліку тэхнічнага савету асоб, якія працавалі разам з абвінавачваемымі, і на падставе іх паказаньняў рабіць вывады—няправільна. Крыленка пярэчыць проці задавальненьня просьбы падсуднага Стаяноўскага аб выкліку члена ЎсеКП(б) Салдаценкава, на вачох якога праходзіла ўся праца абвінавачваемага. «Калі-б ён нават і прышоў у суд—сказаў Крыленка—і расказаў, што адбывалася ў яго на вачох, дык яго завярэньні былі-б няпэўнымі, бо не на вачох, а за сьпіною камуністаў і гаспадарцаў, якіх высунула партыя і рабочая кляса, праходзіла гэтая шкодніцкая праца».

Наконт хадайніцтва абаронцаў абвінавачваемых нямецкіх падданых Крыленка выказваецца проці выкліку ўсіх тых сьведак, якія нібы могуць даць агульную характарыстыку працы абвінавачваемых. На думку Крыленка, такая характарыстыка ня можа мець простага дачыненьня да пытаньня аб сакрэтнай шкодніцкай працы, якая, між іншым, прыпісваецца падсуднаму Бадштыбэру.

Пасьля 2-хгадзіннае нарады Вышынскі агалашае пастанову па пытаньні аб хадайніцтве абвінавачаньня і абароны: задаволены хадайніцтвы абвінавачаньня і абароны аб выкліку толькі некаторых сьведак, адхілена хадайніцтва абароны аб назначэньні экспэртызы па паравых турбінах. Адхілена таксама хадайніцтва аб судова-псыхіятрычнай экспэртызе Башкіна. Шэраг дакумантаў, якія маюць дачыненьне да справы, ухвалена затрэбаваць.

А палове пятае абвяшчаецца перапынак да 6 гадзін вечару.

На вячэрнім пасяджэньні пачынаецца чытка акту абвінавачаньня. Чытка заняла ўсё вячэрняе пасяджэньне і будзе працягнута на ранішнім пасяджэньні 19-га мая.

На працэсе прысутнічаюць прадстаўнікі прэсы амаль усіх эўрапэйскіх краёў і Амэрыкі. На працэсе таксама прысутнічаюць прадстаўнікі аддзелу друку чужаземных пасольстваў у СССР—швэдзкага, італьянскага і нямецкага.

У АБАРОНУ ГРАМАДЫ.

Сёньня, 20 мая, а 4 гадзіне дню у памяшканьні кіно „КУЛЬТУРА"

АДБУДЗЕЦЦА

ВЕЧАР БЕЛАРУСКІХ І УКРАІНСКІХ ПІСЬМЕНЬНІКАЎ У АБАРОНУ ГРАМАДЫ.

БУДУЦЬ ВЫСТУПАЦЬ НАСТУПНЫЯ ПІСЬМЕНЬНІКІ:

БЕЛАРУСКІЯ.	УКРАІНСКІЯ.
Янка Купала,	Піліпенка,
Якуб Колас,	Тычына,
Міхась Чарот,	Сасюра,
Зьмітрок Бядуля,	Палішчук,
Міхась Зарэцкі,	Усэнка,
Андрэй Александровіч,	Панч,
Алесь Дудар,	Паніў,
Кузьма Чорны,	Любчэнка.
У. М. Ігнатоўскі і інш.	

Пасьля выступленьняў—канцэрт клясы беларускіх народных інструмэнтаў.

Уваход па прафсаюзных білетах.

Запрашаюцца: члены ЦК, ЦКК, ЦВК, СНК і пісьменьнікі ўсіх літаратурных аб'яднаньняў.

У Саюзе ССР.

ВАКОЛ ВЫКРЫТЫХ ЗЛОЎЖЫВАНЬНЯЎ У СМАЛЕНШЧЫНЕ.

ВЫСТУПЛЕНЬНЕ ЧЛЕНА ПРЭЗЫДЫУМУ ЦКК т. ЯКАЎЛЕВА НА ПАШЫРАНЫМ ПЛЕНУМЕ СМАЛЕНСКАГА ГУБКОМУ.

СМАЛЕНСК, 19-V. 18-га мая ўвечары адчыніўся пашыраны пленум губкому і ЦКК. Прысутнічае тысяча чалавек, якія зьехаліся з усяе губэрні. З напружанаю ўвагаю была праслухана прамова сябра прэзыдыуму ЦКК і намесьніка Народнага Камісара Рабоча-Сялянскае Інспэкцыі Якаўлева.

Усе агіднасьці і злачынствы,—кажа тав. Якаўлеў,—маглі ў працягу некалькіх гадоў адбывацца ў нашай губэрні толькі таму, што кіруючая вярхавіна адгарадзілася ад мас кітайскаю сьцяною, вырашаючы ўсе справы «пасямейнаму». Яна жыла, як жылі горшыя прадстаўнікі буржуазеі.

Характэрныя даныя падаў т. Якаўлеў аб становішчы друку ў губэрні. Рабочы аднаго смаленскага заводу напісаў у насьценную газэту пра трубы, якія валяліся пад адкрытым небам. Заметку забаранілі зьмяшчаць, тлумачачы тым, што гэта «ваенная тайна». Гублiту дадзена была спэцыяльная дырэктыва, каб заметкі аб безгаспадарнасьці ў Горкамхозе выкідаліся з газэты „Рабочий путь".

Нарэшце, тав. Якаўлеў сказаў: „Не зважаючы на злоўжываньні губэрскіх «вярхоў», Смаленская арганізацыя мае ўсе падставы бадзёра глядзець наперад. Пасьля цяжкае апэрацыі, якая ачысьціць губэрню ад цьвілі і бруду, арганізацыя справіцца з задачамі, ускладзенымі на яе".

Памёр т. Вільямс Хэйвуд.

МАСКВА, 18-5. 18-га мая ў 18 гадзін раніцы ў Крамлёўскай больніцы памёр ад кровазьліяньня ў мозг вядомы дзеяч амэрыканскага прафруху т. Вільямс Хэйвуд. Пасьля т. Хэйвуда засталіся жонка, пражываючая ў Маскве і дзьве дачкі ў Амэрыцы. Цела т. Хэйвуда будзе спалена ў крэматоры.

Вурна з прахам будзе захавана да кангрэсу Камінтэрну, на якім, водлуг апошняе волі нябожчыка, палова попелу будзе перададзена амэрыканскай дэлегацыі для пахаваньня на могілках у Чыкаго, каля магіл ахвяр хэймаркецкае трагэдыі (у 1887 годзе былі павешаны 5 рабочых праваднікоў, якія змагаліся за 8-мігадзінны рабочы дзень. З хэймаркецкай трагэдыяй зьвязана ўстанаўленьне 1 мая днём міжнароднае рабочае салідарнасьці). Другая палова попелу будзе пахавана ў Маскве адначасна з пахаваньнем праху Ляндлера.

Новыя кіруючыя органы ЦК УсеЛКСМ.

МАСКВА, 18-5. 17 мая адбыўся першы чарговы пленум новага складу ЦК камсамолу, абранага на 8-м зьезьдзе. Пленум абраў генэральным сэкратаром ЦК т. Мільчакова, А.

У склад бюро ЦК увайшлі Мільчакоў, Косыраў, Іваноў, Шароўяў, Рахманаў, Розэнбэрг, Лебедзеў, Жданаў, Янаў, Сэвэр'янава, Кастроў, Хітароў, Васільеў, Грыгор'еў, Жалезаў і Аўчыньнікаў.

У склад дэлегацыі УсеЛКСМ у КІМ'е ўвайшлі Хітароў (старшыня) Грыгор'яў, Вартанян, Фокін, Паўлаў, Бяспалаў, Насонаў, Мільчакоў і Косыраў.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

ПРЫСЬПЕШАНАЕ ЎХВАЛЕНЬНЕ БЮДЖЭТУ.

Польскія газэты паведамляюць, што між прэзыдэнтам Польскае рэспублікі і старшынёю сойму адбылася канфэрэнцыя ў справе як найхутчэйшае ўхвалы соймам бюджэту.

Пасьля гэтага старшыня сойму Дашынскі меў у гэтай справе нараду з старшынёю бюджэтнае камісіі пaслом Быркай, на якой пастаноўлена імкнуцца да таго, каб сойм ухваліў бюджэт найпазьней да 15-VI г. г. Пасьля гэтага прадбачацца доўгія вакацыі сойму.

ЗАБАСТОЎКА СЫЯНІСТАЎ.

У камітэце сыяністкае арганізацыі ў Вільні выбухнула забастоўка з прычыны нявыплачваньня пэнсіі працаўнікам.

ЦЯЖКАЕ СТАНОВІШЧА ВІЛ. БЕЛ. ГІМНАЗІІ.

Віленская беларуская гімназія з прычыны свайго цяжкага матар'яльнага стану зьвярнулася да гмінаў, з якіх паходзяць вучні гэтае гімназіі, з просьбаю аб матар'яльнай дапамозе. Просьба гэтая наступнага зьместу:

«Віленская беларуская гімназія, даючы сярэднюю асьвету дзецям пераважаючае большасьці беларускіх сялян і пры гэтым сялян бедных, ня мае магчымасьці памагчы матар'яльна гэтым вучням. Дапамога-ж гэтая для іх неабходна, бо інакш яны будуць пазбаўлены магчымасьці вучыцца далей ў сваёй роднай гімназіі. Дзеля ўсяго вышэйсказанага Віленская бел. гімназія зварочваецца з ветлівою просьбаю да гміннага ўраду аб асыгнаваньні пасільнае дапамогі для падтрыманьня наступных беларускіх вучняў, якія паходзяць з вашае гміны: (ідзе пералік вучняў).

Дырэкцыя Віленскае беларускае гімназіі спадзяецца, што гмінная рада не адмовіць у гэтай просьбе, бо яна мае на мэце высокую справу распашырэньня асьветы ў роднай мове сярод беларускага сялянства.

«ДОМ БЕЛАРУСКАЕ КУЛЬТУРЫ».

У нядзелю 13 мая адбылося пасяджэньне прэзыдыуму Беларускага Навуковага Т-ва. Пастаноўлена распачаць канкрэтную працу над зьбіраньнем сродкаў для будоўлі «Дому Беларускай Культуры». Дзеля гэтага намечаны зьмест адозвы да беларускіх інстытуцыяў, культурных дзеячоў і прыхільнікаў беларускае культуры наогул з просьбаю аб магчымай дапамозе. Пастаноўлена адчыніць у Бел. Каап. Банку рахунак на будоўлю дому, а таксама паставіць спэктакль, як першую цаглiну на Дом Культуры.

БАНДА З СЬВЯНЦЯНШЧЫНЫ ЎЦЯКЛА Ў ЛІТВУ.

Як падаюць газэты, банда, нядаўна напаўшая на маёнтак Лугі ў Сьвянцяншчыне была шмат большаю, як меркавалі. Апрача ўзбраеньня стрэльбамі і рэвальвэрамі, яна была ўзброена і ручнымі гранатамі, і апрача пешых, было 3-е конных. У пагоні за гэтай бандай бралі ўдзел аддзелы К.О.П., паліцыя з кулямётамі і трэцяя разьведчая брыгада з Вільні. Пагоня нагнала банду блізка літоўскае граніцы, на лясістым і балотным абшары, што быццам перашкодзіла яе злавіць.

ПРОЦІ ПРАФ. ГЕРБАЧЭЎСКАГА.

«Кур'ер Варшаўскі» (№ 134) паведамляе, што ў ковенскім унівэрсытэце раскіданы былі пракламацыі, заклікаўшыя студэнтаў, каб яны дамагаліся звальненьня праф. Гербачэўскага, бо ён зьяўляецца прыяцелем Польшчы і на тэатральным прадстаўленьні цалаваўся з старшынёю польскай дэлегацыі п. Галуўкам. У мінулым годзе праф. Гербачэўскі прыяжджаў у Польшчу.

Па БССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Вазерчане самааблажыліся.

Спатканьне на загуменках.

— Як у вас самаабкладаньне, добра праходзіць?

— Каб вельмі, дык не. Народ, ведаеш, розны ёсьць. Па-рознаму і на самаабкладаньне глядзіць.

—А ведаеш чаму я спытаў пра самаабкладаньне?

—Ведаю. Ты ўсё наконт ухабістай дарогі.

— І саўсім ня тое. Я не пра дарогу. Я саўсім пра другое.

Вясковы актывісты, старшыня Ваверскага сельсавету, не стары, але паважаны мужчына—Паляшчук, так гутарыў на загуменках з Цімохам—селянінам з суседняга засьцеку.

Палешчук усім галаву адурыў, гаворачы, што трэба самааблажыцца, трэба за сабраныя сродкі адрамантаваць дарогу, бо ўхабаў на ёй стольні, што нельга праехаць.

Сёньня ў Паляшчука насьпела зусім новая, нечаканая думка. Пра дарогу ён ужо гаварыць ня будзе.

— Буду ламаць калёсы я, будзе і той, хто ня хоча даць грошы на самаакладаньне.

Гэты сказ Паляшчук паўтараў за апошнія дні многім, не гаворачы ні слова аб тым, што ў яго зьявілася

Новая ідэя.

Сёньня Паляшчук рашыў адкрыць сваю новую ідэю. Ён пачаў з Цімоха.

— Я не пра дарогу. Я саўсім пра другое,—казаў Паляшчук,—я, брат, думаю наконт чырвонага пеўня. Калі ўмяшаецца ён у нашу вёску—усё зьнішчыць. Будынкі стаяць густа, і рады ніякай не дамо. Я наконт таго, каб як-небудзь агульнымі сіламі купіць...

— Пажарную машыну?— падхапіў Цімох.

— Так. Як ты глядзіш на гэту справу?

— Добра. Я гатоў хоць зараз даць сваю частку.

За тыдзень Паляшчук пабачыўся з многімі. Усіх «апрацаваў» у паасобку.

Колькі каштуе пажарная машына ў вёсцы—ніхто ня ведаў. Ня ведаў і Паляшчук. Ён меркаваў, што ня больш як 700 руб.

А што вазерчанам значыць зляжыць 700 рублёў? У самой вёсцы 158 гаспадароў, ды на трох блізкіх засьценках з сотня. Калі кожны гаспадар кіне па 30 капеек, дык як бачым і 700 руб. зьбярэцца.

Прышоў час, калі Паляшчук склікаў

агульны сход.

На сход вышліся амаль усе.

Спачатку ён высунуў самыя балючыя сялянскія пытаньні: пра водпуск лесу, пра пашу, пра рамонт платоў.

Усе прынялі актыўны ўдзел у спрэчках.

Калі ўсе разгарачыліся і кожны хацеў ці гаварыць, ці слухаць— Паляшчук пачаў прамову.

— Я хачу сказаць, што мы не падрыхтаваны да няшчасьця. Можа здарыцца бяда і ўсе будзем сядзець пад голым небам...

А справа тут зусім глупства. Па 30 капеек і мы ў бясьпечнасьці.

— Я буду галасаваць.

— Хто процiў машыны?..

Не аказалася нікога.

Так вазерчане самааблажыліся.

Грошы пацяклі ў сельсавецкую касу. Прыпамінаць ня трэба было нікому. Кожны нёс сам.

Некаторым дык 30 капеек заплаціць было цяжка. Летась—недарод на полі. Сёлета—ні з таго, ні з сяго жывёла пачала падаць, бура многім пашкодзіла... Адным словам, 10 проц. аказалася такіх сялян, якія грошай ня прынесьлі. Але з іх і браць, пакуль што, нельга. Ачуняюць троха ад бедаў—прынясуць.

Паляшчук пачаў думаць,

як купіць пажарную машыну.

Ён даведаўся, што машына будзе каштаваць ня больш як 300 руб. Значыць, ёсьць лішнія грошы. На чарговым сходзе рашылі адрамантаваць на гэтыя грошы старое, яшчэ дзядоўскае вясковае пажарнае «дэпо».

Убучыўшыся з лясьнічым, Паляшчук дагаварыўся з ім наконт лесаматар'ялаў для рамонту «дэпо». Лясьнічы даў згоду.

Паляшчук вылічыў, што грошы яшчэ застануцца.

Тады вазерчане рашылі абсталяваць сабе добрую параконную павозку, на якой яны будуць вазіць пажарную машыну ці бочкі з вадою.

Такім чынам, самахвалаўская вёска Возеры, за сродкі самаабкладаньня, рашыла закупіць усё для барацьбы з чырвоным пеўнем.

18 мая раніцою па бруку менскай вуліцы павольна трахацела сялянская павозка. На павозцы было два чалавекі: Паляшчук і Язэп Залуцкі.

Паляшчук з Язэпам сьпяшаліся. У двары менскай вольна-пажарнай каманды, на Рэспубліканскай № 4, яны прабавалі новую машыну.

Вазерчане самааблажыліся і за сродкі, самаабкладаньня, без бацькі і маткі нажылі абсталяваньне для барацьбы з чырвоным пеўнем.

Цяпер певень ім ня так страшны. На выпадак няшчасьця, дык больш адной будыніны не згарыць. Машына выручыць.

С. Азерскі.

«Дэлегаты» вязуць у вёску купленую пажарную машыну.

Заводы па сушцы садавіны.

Бабруйск, 19-V. *Акрсельсаюз к восені гэтага году намячае пабудову трох заводаў па сушцы садавіны. Заводы будуць пабудаваны ў калгасах «Эрд» Парыцкага райёну, „Шапілава“ Жлобінскага райёну і «Надзея» Парыцкага райёну. Заводы змогуць перасушыць садавіны да 40 тысяч пудоў. На пабудову будзе затрачана 15 тысяч рублёў.*

Буйны крахмальны завод.

БАБРУЙСК, 19-5. У сельска-гаспадарчай арцелі „Расьсьвет“, Жлобінскага райёну, у бягучым годзе распачынаецца пабудова буйнага крахмальна-патачнага заводу. Завод будзе механізаван і абсталёван новымі прыстасаваньнямі. Гэта будзе першы і найбольшы завод на Бабруйшчыне. На пабудову затрачана 35 тысяч рублёў.

Закладка новых садоў.

БАБРУЙСК, 19-5. На працягу васеньняга часу бягучага году ў 6 калектыўных гаспадарках намячаецца закладка новых садоў, на плошчы 20 гэктараў. Бельсельбанк на гэтае мерапрыёмства адпушчае крэдыт у суме 4 тысяч рублёў.

Падрыхтоўка да падатковае кампаніі на 1928-29 год.

Магілёў, 18-5. Падрыхтоўка да вучоту аб'ектаў абкладаньня закончваецца. Адбылася акруговая нарада фінпрацаўнікоў. На 19 мая склікаецца пашыраны прэзыдыум акрвыканкому, які зацьвердзіць нормы даходнасьці для паасобных сельсаветаў і паселішч. Да 26 мая адбудуцца на райёнах двухдзённыя курсы-зьезды для сельсавецкіх працаўнікоў. Забясьпечан своечасовы (у канцы мая) пачатак працы па вучоту аб'ектаў абкладаньня.

„Дзень Лесу“ ў горадзе.

Магілёў, 19-5. У горадзе ў «Дзень Лесу» прымала ўдзел больш 1000 чалавек: камсамольцы, піянэры, чырвонаармейцы, вучні тэхнікумаў і школ.

Галоўным чынам правялі пасадкі мінулых год, робячы падсадку маладых дрэў замест загінуўшых.

2000 новых маладых дрэў пасадзілі ў гарадзкіх садах, ля казармы адной вайсковай часткі, на грамадзянскім кладбішчы.

ПРАВЕРЫМ ХОД СЯЎБЫ.

Бабруйск, 19-5. У хуткім часе акруговы зямельны аддзел распачынае сталую праверку правядзеньня веснавой пасяўной кампаніі. Дасканала будуць праверана і выяўлены адносіны да беднаты ў час падрыхтоўкі да пасеву. Праверка будзе закончана к 1 ліпеня.

КРЭДЫТЫ ПА КАНТРАКТАЦЫІ.

Бабруйск, 19-5. Акруговым сельска-гаспадарчым банкам праз сваю нізавую сетку ў час правядзеньня падрыхтоўкі да веснавой пасяўной кампаніі на кантрактацыю пасеваў выдадзена 24491 руб. крэдытаў. 10610 рублёў з гэтай сумы атрымалі беднякі і 7985 рублёў сераднякі. Астатнія сродкі раздадзена розным с.-г. аб'яднаньням.

СЭКРАТАР МЯСЦКОМУ—РАСТРАТЧЫК.

Гомель 17-V. Сэкратар мясцкому падтэхнікуму Парфенкаў растраціў 280 р. Праўленьне саюзу Працасьветы, апроч растратчыка, прыцягвае да судовай адказнасьці рэвізійную камісію за бязьдзейнасьць.

ПА НАШЫХ ЧЭМБЭРЛЕНАХ.

Пампадуры з Наркамфіну.

Некалькі слоў аб лесе, аб тым самым лесе які (штогод дае ў нашым бюджэце каля 3 дзесяткаў мільёнаў руб. прыбытку і пра які на мітынгах гавораць, што гэта—наша багацьце.

Наконт багацьця—ёсьць гэта факт, бо галоўная крыніца прыбытку ў нашай Савецкай Беларусі—усё-ж такі лес. Але ўжо зараз можна сказаць, што [illegible]

У 1927-28 гаспадарчым годзе з Беларусі было вывезена лесу 853.000 куб. метраў, у 1928-29 годзе будзе вывезена 252.000 куб. метраў, а ў 1931-32 годзе—усяго толькі 90.000 куб. метраў.

Гэтыя факты аб нечым гавораць. Камэнтарыяў, як кажуць, тут ня трэба. [illegible]

Але ня гэтак разважаюць у Наркамфіну. [illegible]

[illegible]

Нейкі выпадкова таварышчам, што працуе ў Наркамфіне, на бюджэт удалося атрымаць 310 руб. на выданьне лясной літаратуры. [illegible]

[illegible] Адамовіч у сваім артыкуле «Пра вершы і пра капусту», зьмешчаным у [illegible] «Савецкай Беларусі» [illegible] Сцепанюка, [illegible] фондаў [illegible] выданьне лі[illegible] «Дзень Лесу»,— [illegible]

18 дзён таму назад тав. Адамовіч [illegible]

[illegible] Ёсьць [illegible] кіраў[illegible] напісаны. [illegible]

— Справа газэты пісаць, а [illegible]

Мы тут не гаворым пра тых пампадураў [illegible]

Цэгла па адміністратарах плача.

БУДАЎНІЧЫ СЭЗОН РАЗГОРТВАЕЦЦА ВЕЛЬМІ МАРУДНА.—З ПАБУДОВАЙ УНІВЭРСЫТЭЦКАГА ГАРАДКА ЗНОЎ НЕДАРЭЧНАСЬЦЬ.—ДЛЯ ГОМЕЛЬСКАГА ЗАВОДУ С.-ГАСП. МАШЫН ЯШЧЭ НЕ АБРАЛІ МЕСЦА.—РЭСПУБЛІКАНСКАМ ІНЖЫНЭРУ ПРАДСТАЎЛЕНЫ ТОЛЬКІ 30 ПРОЦ. АГУЛЬНАГА ЛІКУ ПРАЭКТАЎ.

Зышліся на пасяджэньне будаўнічай камісіі пры Эканомнарадзе. Сядзім і чакаем: хто ў носе калупае, хто аб надвор'і кіне пару слоў, а хто газэту трэці раз перачытвае, бо трэба-ж штонебудзь рабіць.

Мы ўжо прызвычаіліся не шкадаваць чужога часу, а таму, відаць, старшыня камісіі т. Бунін і прымусіў 8 чалавек чакаць яго цэлых 50 хвілін.

Сёньня камісія павінна абгаварыць вельмі важную справу: даклады Белдзяржстрою і Гандльстрою аб разгортваньні будаўніцтва.

Наколькі няўважліва адносяцца ў нас часам да важных пытаньняў, можна было бачыць з таго, што прадстаўнік Белдзяржгандлю папрасіў яго даклад заслухаць пасьля Гандльстрою, бо ён яшчэ... не падрыхтаваўся. І вось Белдзяржстрой на ляту на кавалачку паперы «рыхтуецца» разгарнуць сваё будаўніцтва, а Гандльстрой пачаў даклад.

Гандльстрой будуе на 1.751.000 руб., але...

Сёлета Гандльстрой па дагаворах узяў будаўнічых работ на 1.751.000 р. Большасьць дагавораў заключана ў красавіку, але ёсьць выпадак, што дагавор заключан толькі... 17 мая—гэта на пабудову клінікі па хварэбах нэрваў.

— Але мы і тут пачалі будаўніцтва,—кажа прадстаўнік Гандльстрою.

— Што-ж вы тут ужо будуеце?— пытаюцца ў яго.

— Ды матар'ялы пачалі падвозіць...(!?)

Ёсьць і такі выпадак, што і дагавор заключан і будаўніцтва трэба скончыць да 15 ліпеня, а яно яшчэ дагэтуль не распачалося, бо праэкт усё перапрацоўваецца. Гэта датычыцца жалацінная заводу, для якога, сказаць дарэчы, ужо даўно поўнасьцю загатоўлен матар'ял.

Ляжыць без карысьці каля 500.000 штук цэглы і поўнасьцю іншы матар'ял на тым месцы, дзе на плошчы значыцца: «Тут пабудова Менакрвыканкому—Цэнтральная малочная».

— Прыйдзецца плаціць за перавоз адсюль цэглы ў іншыя месцы па 6-7 руб. за тысячу, кажа прадстаўнік Гандльстрою, а разам з тым запэўняе, што зьніжэньне кошту будаўніцтва на 15 проц. будзе выканана поўнасьцю, бо на 14 проц., згодна яго заявы, кошт ужо зьніжан.

З інфармацыі Гандльстрою відаць, што **будаўніцтва, не зважаючы на тое, што сёньня 20 мая, поўнасьцю яшчэ не разгарнулася, і на работах занята толькі 247 чалавек, а пры поўным тэмпе павінны працаваць да 500 чалавек.**

Белдзяржстрой таксама „разгортвае“ будаўніцтва.

Гандльстрой вядзе будаўніцтва толькі ў Менску, а Белдзяржстрой—па ўсёй Беларусі, а таму і сума, на якую ён сёлета разгарне будаўніцтва, куды большая—каля 7000.000 руб.

— У Менску будуем формазавод, клюбы і склады скуртрэсту, «Меншвей»...

— Чакайце, чакайце, а што-ж вы будуеце на «Меншвеі»?

— Разбіраюць старую сьцяну, і гэта ў іх завецца будаўніцтвам.

Наогул, на ўсім будаўніцтве Белдзяржстрою ў Менску занята каля 500 чалавек, а на адным Унівэрсытэцкім Гарадку можна было-б заняць, па словах прадстаўніка Белдзяржстрою, да 800 чалавек.

Наркамасьветаўскае галавацяпства.

У пабудове Унівэрсытэцкага гарадка недарэчнасьць на недарэчнасьці едзе і недарэчнасьцю паганяе: ня было пляцу—урэшце яго адвялі; марудна ішла справа па зносу будынкаў—пасьля шэрагу націскаў яны зьнесены, патрабавалася ўмяшацельства РСІ, каб увмацніць тэмп звозу старых матар'ялаў ад разабраных будынкаў,—у рэшце, усё ўрэгулявана, усё зьвезена, можна, здаецца, было-б пачаць поўным тэмпам будаўніцтва, але зьявілася новая недарэчнасьць,—**няма распрацаваных рабочых чарцяжоў**, а тыя, якія даў Наркамасьветы, прышлося пасьля праверкі вярнуць назад, бо, відаць, пры складаньні гэтых чарцяжоў нехта „жартаваў“. Белдзяржстрой сам зрабіў пару рабочых чарцяжоў, а з Наркамасьветы кормяць усё абяцанкамі, ужо 4 дні можна было-б капаць і бэтаніраваць фундамант, а распачаць працу нельга, бо няма чарцяжоў.

Яшчэ большае галавацяпства Наркамасьветы выявіў у будаўніцтве хірургічнай клінікі пры Беларускім Дзяржаўным Вэтэрынарным Інстытуце.

Пачалі будаваць яе яшчэ летась, нават сьцены вывелі да даху, а можа і дах ужо пакрылі, але Наркамасьветы, пачынаючы гэту пабудову, відаць, зусім ня лічыўся з сваімі фінансавымі магчымасьцямі. За леташняе будаўніцтва Белдзяржстрой дагэтуль не атрымаў з НКА больш 50.000 руб., а таму і кінуў будаваць. Сёлета трэба яшчэ правесьці работ больш як на 25.000 руб., а НКА мае ўсяго толькі 60.000 руб.,—значыцца, заплаці завінавачанасьць, а далей зубы на паліцу.

Вось і стаіць гэта клініка недабудаваная і лепш за ўсё сьведчыць аб «гаспадарнасьці» нашага Наркамасьветы.

Яшчэ некалькі „маленькіх“ недарэчнасьцяй.

У Барысаве павінен будавацца клюб хімікаў, але няма праэктаў. Будуецца вялікая больніца,—можна было яе скончыць яшчэ летась, ды сродкаў ня было.

У Гомелі загатоўлен матар'ял, нават паступілі часткова і праэкты, а распачаць будаўніцтва заводу с.-гасп. машыны ўсё яшчэ нельга, бо месца для пабудовы «адводзіцца».

У Віцебшчыне санаторы «Сасноўка» ўжо скончаны і можа быць здадзен Галоўсацстраху, бо трэці корпус сёлета канчацца ня будзе,—няма сродкаў. На будаўніцтва фабрыкі «Вітшвея» падвозіцца матар'ял, а да працы нельга прыступіць,—няма распрацаваных праэктаў.

У Бабруйску на будаўніцтве камбінату, на словах прадстаўніка БД Строю, усё добра, але... толькі няма цэглы.

Аб зьніжэньні будаўнічага індэксу нам скажа РСІ.

Як і прадстаўнік Гандльстрою, Белдзяржстрой інфармуе, што кошт будаўніцтва будзе зьніжан і ў іх, але толькі на 12 проц. Мы-ж пачакаем, пакуль РСІ належна праанаалізуе каштоўнасьць заяў прадстаўнікоў будаўнічых арганізацый аб зьніжэньні і тады будзем рабіць вывады.

Праэктная гарачка.

Рэспубліканскі інжэнэр коратка інфармуе аб праэктнай «горачке». Пачынаецца будаўнічы сэзон, ужо тут і там ідуць будаўнічыя работы, а ў кіраўніцтве рэспубліканскага інжэнэра сыплюцца без канца праэкты.

І ўсе робяць, як гаворыцца, на скорую ногу, і кожны просіць, каб праз 2 дні далі праэкт назад.

Да 19 мая толькі 30—35 проц. усіх праэктаў сёлетняга будаўніцтва былі прадстаўлены нам для разгляду, а 60-70 проц. праэктаў яшчэ зьбіраюцца толькі прадставіць—заяўляе рэспубліканскі інжэнэр.

Асабліва дрэнна стаіць справа з рабочымі чарцяжамі—яны робяцца наспех, а падругое, прадстаўляюцца вельмі позна. К прыкладу, праэкт Унівэрсытэцкага Гарадка распрацоўваецца каля 1 з пал. гадоў. Трэба пачынаць будаўніцтва, а тут якраз пачынаецца гарачка,—а таму рабочыя чарцяжы прыходзіцца перапрацоўваць яшчэ раз, бо будаваць па іх нельга.

Рабочых возьмем з біржы.

З газэт нам ужо вядома, што з прычыны маруднага разгортваньня будаўнічага сэзону частка кваліфікаваных рабочых выяжджае ў іншыя рэспублікі, і паўстае небясьпека застацца без рабочых. К прыкладу, Белдзяржстрою на будаўніцтва Унівэрсытэцкага Гарадка праз некаторы час будзе патрэбна больш 200 каменшчыкаў, якіх, да слова сказаць, не хапае.

Пытаюцца ў прадстаўніка БДС—дзе вы возьмеце праз месяц каменшчыкаў,—на што ён рашуча адказвае:

— Вядома дзе—на біржы.

Досыць міндальнічаць са зрыўшчыкамі будаўнічага сэзону.

Не зважаючы на дырэктывы Саюзнага і Беларускага ўраду, тэмп будаўніцтва ў нас разгортваецца нездавальняюча. Колькасьць рабочай сілы, занятай на будаўніцтве, вельмі нязначная. На пасяджэньні камісіі высьветлілася, што нашы асноўныя будаўнічыя арганізацыі не далі канкрэтных заявак на рабочую сілу, а будаўнічая камісія пры Эканомнарадзе вынесла толькі пастанову «в общем и целом».

Досыць «агульных» рэзалюцый, якія мала кім выконваюцца! Прышоў ужо час, калі трэба для прыкладу некалькі гаспадарнікаў пасадзіць на лаўку падсудных.

Рабочыя-будаўнікі хвалююцца: яны абураны недарэчнасьцямі ў будаўніцтве, якія б'юць іх па кішэні, і яны маюць права патрабаваць суровай кары для вінаватых у зрыве будаўнічага сэзону.

В. Зайцаў.

Фэльетон.

Як-жа, урэшце, самакрытыкавацца.

Самакрытыкуй, але ў рыхт.
(*Народная прыказка*).

Самакрытыка—яна на мой погляд так:—калі паглядзіш з аднаго боку, дык здаецца нічога сабе,—дармо, затое калі абойдзеш ды зірнеш з другога боку, дык выбачайце... адна буза парляманцкая.

Узяць вось наш Дзьмітравіцкі сельсавет.

Да кампаніі самакрытыкі мы жылі так, як і ўсе добрыя людзі жывуць: спакойна, бяз сварак і гаршкамі ня біліся.

Спаткаюцца, бывала, два начальнікі, дык яны, як людзі:

— Іш, якія ў цябе штаны добрыя,—кажа адзін, мусіць дзіганаль. Колькі за мэтр плаціў?

— Які дзіганаль?—сумысьля ганіць свае штаны другі,—гэта-ж корт, самы звычайны.

— Бач ты, а зусім як дзіганаль.

— А ў тваёй жонкі,—кажа ў падзяку другі начальнік,—чаравікі надта прыгожыя. Мусіць кантрабандны тавар, бо такой шаўры ў нас ня знойдзеш.

— Шаўра?—нібы шчыра дзівіцца другі, гэта-ж звычайны шчагрэн. Са шнуркамі 6—50.

— Глядзі ты! А выглядаюць як шаўра.

Пагамоняць так начальнікі, пахваляць адзін другога і разыйдуцца. Абодвым прыемна.

І сапраўды, навошта чалавеку праўду ў вочы казаць ды няпрыемнасьць рабіць? Можна гэту праўду інакш сказаць. Разыйдуцца першыя начальнікі, спаткаюцца з другімі, тады і адвядуць душу:

— Чуў?—кажа першы, як гэты сьлімак штанамі задаецца: «Дзіганаль, кажа, загранічная, па 10 руб. аршын плаціў». Вот хлуз! І каб хто паверыў? Усе-ж бачаць, што гэта корт і то дрэннага гатунку.

— Ды гэту боўтку я ведаю, ён-жа заўсёды так, і ў працы такі.

У гэты час другі начальнік наводзіў крытыку на чаравікі прыяцелевай жонкі:

— Гэ! француцінка якая, бяз фігі дык і не падходзь. Морду нафарбуе, спадніца да пупа і нагамі раскідае: бачце, шаўра загранічная. А тут шчагрэн і той напавер узяты.

— А кажуць,—адгукаўся другі, што яна гэта самае... круціць...

— Ого! Яшчэ і як. Сам бачыў.

— А ён, боўдзіла, і ня бачыць.

— Ды дзе яму, ён і ў працы такі...

Вось так мы бывала, пагаворым лагодна, пагаворым і разойдземся. І нікому ня крыўдна і ўсім прыемна.

А часам на пленум зьбярэмся. Дык ізноў, як людзі. Зробіць чалавек даклад, мы яго абмяркуем і рэзалюцыю адпаведную вынесем: «працу прызнаць здавальняючай на ўсе 150 проц. і таварышу такому-та вынесьці пралетарскую падзяку».

Во як рабілі. Ды яно і зразумела: сёлета адзін зрабіў даклад, на лета другі зробіць, а там можа і мне прыдзецца. Дык што-ж я буду супроць яго выступаць, каб ён потым супроць мяне выступіў? Што я вораг сабе, ці што?

Гэта мы ўсе разумелі, і таму крытыкавалі заўсёды ў рыхт.

Так было пакуль не аб'явілася ў нас гэта самая самакрытыка. З яе і пачалося. І такую яна ў нас кашу заварыла, што хоць у Кітай уцякай. Праўда, самакрытыкаў гэтых у нас не багата, бо народ у нас сталы, сур'ёзны, але ўсё-ж такі два аб'явіліся. І дзе? На пленуме!.. Эх ты, нарыў смаленскі! Сьцервін сын! Ну, самакрытыкні, ды дзе-небудзь у хаце, ну, зрэшта, на вуліцы са знаёмым, а то на пленуме! пры ўсім народзе!

Зачыналася гэта так. На пленуме рабіў даклад аб школе наш паважаны настаўнік т. Аляксееў. Чалавек ён культурны, з галавой, лаяльны. Да рэвалюцыі быў у ахвіцэрах, пасьля рэвалюцыі намесьнікам павятовага камісара. У гэты-ж час ён сабе і хатку ў павеце пабудаваў—на тысячы тры. Адным словам, самі бачыце—чалавек салідны. Цяпер яго, праўда, з партыі выключылі, але-ж ён усё роўна кажа, што лаяльны.

Дык вось зрабіў гэты паважаны чалавек даклад і толькі мы хацелі вынесьці адпаведную рэзалюцыю, як тыц на трыбуну актывіста Красноўскі, а за ім фэльчар і пашлі, і пашлі.

— А чаму тое ня зроблена?

— А гэта чаму ня зроблена?

І грамадзкай працы няма, і яшчэ нейкай працы няма, і панясьлі, і панясьлі, як коні з гары.

Вядомая рэч, усіх гэта абурыла. Сам загадчык культасьветных спраў выступіў і зусім правільна зазначыў:

— Ты, кажа, крытыкуй толькі працу, а агульнага выхаваньня і працы настаўніка наогул—не чапай.

За ім выступілі другія. Самакрытыкунам гэтым, канешне, усыпалі здорава, але ўсё-ж рэзалюцыі ня вынесьлі і пленум так ні з чым зачыніўся.

Вядомая рэч, больш усіх абурыўся паважаны настаўнік Аляксееў. Мабілізнуў ён сваіх прыяцеляў і паімчалі паперкі ў РВК.

— Бузацёры завяліся! Элемэнт усякі! Пленумы зрываюць! Дыскрэдытуюць! Падрываюць!

А жонка настаўніка са свайго боку джганула заяву на фэльчара:

— Летась ён мне наганам пагражаў, каб я мела з ім палавую зносіну. Гвалтаўнік ён, бандыта.—Дзе яму скот лячыць, калі ён сам жарабок.

У гэты-ж самы час настаўнік пусьціў чутку, што на яго рыхтуецца замах,—забіць хочуць ворагі рэвалюцыі.

Чутку мы так раздулі, што амаль міліцыю ня прыставілі да асобы Аляксеева. Адным словам, увесь райён на ногі ўзьнялі. Усе забегалі. РВК дае строгія дырэктывы: дасьледваць! Крымінальны вышук шукае „нагана“, а міліцыя адымае дазнаньні па прычыне зрыву пленуму.

Гудзіць, калоціцца ўвесь райён.

Праўда, у выніку з усёй гэтай кашы нічога асаблівага ня вышла, але ўсё-ж такі самакрытыкуноў мы прыцішылі.

Фэльчар цяпер дык аж [illegible] пайшоў і маўчыць. А настаўнік Аляксееў пятухом ходзіць:

— Я табе самакрытыкну, кажа, хвост ты кабылячы! Памкніся другі раз, дык...

Так мы гэту бузу і разагналі. А ці надоўга—ня ведаем. Ды і чорт яго будзе ведаць. Аднаго самакрытыка, праўда, заціснулі, але чым мы гарантаваны, што хутка другі ня зьявіцца? Гэта-ж кампанія і пакуль яна ня скончыцца—няпрыемнасьці могуць быць.

Вось чаму я і кажу, што кампанія самакрытыкі, калі паглядзець на яе з другога боку, дык адна буза. Жылі мы сабе лагодна, мірна, як людзі, а самакрытыкнуліся і папаўзьлі няпрыемнасьці. Вось цяпер і паважаны настаўнік Аляксееў,—хоць і перамог, а чуе сябе няёмка. Праўда, ніхто ў гэта ня верыць, што фэльчар з наганам да жонкі лез.

— Не такі ён, кажуць, чалавек, каб з наганам...

Але ўсё-ж няпрыемнасьці, бо некаторыя зазначаюць:

— Што ты там не гавары, але з наганам... Каб не з наганам, ну дык яно яшчэ вядома... А то, што зробіш супроць нагану?

Вось што робіць самакрытыка, калі яна ня ў рыхт.

А кампанію праводзіць трэба. Як-жа тут быць? Як-жа, урэшце, самакрытыкавацца?

А. Свэн.

На барацьбу з кулацтвам і бюракратызмам.

Член ЦВК БССР вылучэнец працуючы ў НК РСІ тав. **Верас**, якога ЦВК пасылаў на некаторы час для працы ў Парыцкі райён, у гутарцы з нашым супрацоўнікам падзяліўся сваімі ўражаньнямі.

Спроба кулацтва заўладаць беднатой.

Наогул па Парыцкаму райёну (Бабруйскай акругі) самаабкладаньне праходзіць пасьпяхова. Заданьне выканана больш чым на 100 проц. Вакол самаабкладаньня ў вёсцы адбываецца барацьба кулацтва за зрыў гэтай кампаніі. Кулацтва ўсімі спробамі жадае заўладаць беднатой. Кулацтва і рэлігійныя сэкты (асабліва ў Чыркавіцкім і Ракшынскім сельсаветах) увесь час перашкаджаюць самаабкладаньню. Яны адкрыта вядуць падрыхтоўку і перацягваюць на свой бок беднату.

Напрыклад, у вёсцы Чыркавічы два разы зрываўся сход. У трэці раз кулацтва ва ўсю глотку загалдзела, сход таксама сарваўся, а члены прэзыдыуму сходу праз вакно паўцякалі.

Гэтыя выпадкі адбываюцца толькі ў некаторых вёсках. **Наогул самаабкладаньне праводзіцца жыцьцёва, яму насустрач ідзе сялянства.** Ужо можна бачыць па вёсках як будуюцца школы, прыводзіцца ў парадак пажарныя дружыны, рамантуюцца дарогі і г. д. А, напрыклад, у вёсцы Расава сяляне звыш самаабкладаньня дабраахвотна рамантуюць дарогі.

Палепшыць аграпрацу і зьнішчыць бюракратызм.

У апараце райёных арганізацый назіраецца часткай бюракратызм і слабае абслугоўваньне сялянства. У райёне зусім слаба працуюць камісіі пры сельсаветах, слаба пастаўлена праца вучастковых аграномаў, якія працуюць бяз пляну.

Таксама трэба адзначыць недастатковую працу судова-сьледчых органаў. Так, напрыклад, пастановы суду па году ня выконваюцца, асабліва пастановы па аліментах. Сьледчыя працаўнікі няўважліва адносяцца да сялянства, можна прывесьці прыклад. У аднаго селяніна згарэла гумно збожжа і сьледчы асьмеліўся справу спыніць, а калі селянін пашоў другі раз і прадставіў сьведак, дык сьледчы «совершенно не изволил опросить».

З.

10-цігодзьдзе са дню сьмерці К. Каганца.

Палкае сэрца.

(Памяці К. Каганца).

Сёньня дзесятая гадавіна з дню сьмерці пісьменьніка Каруся Каганца. Якраз у дзень 20 мая 1918 г. згасла жыцьцё яго ў Юцках б. Койданаўскай воласьці. Магіла Каганца ў Навасёлках той-жа мясцовасьці.

Скромнікам выглядаў К. Каганец па сваіх надворных дадзеных. Малога росту, у тыповай паношанай сялянскай шапцы, у сваім улюбёным старэнькім кажушку, даматканых штанох, упраўленых у высокія простыя боты—К. Каганец выглядаў як самы звычайны вясковы «чалавек». Мала гамонлівы на людзях, ён больш маўчаў, слухаў уважна і думаў. Але досыць было зачапіць любое з палітычных ці культурных пытаньняў, блізкіх справе беларускага адраджэньня, як гэты кволы здароўем (пасьля выхаду з турмы ён часта хварэў) чалавек перараджаўся. Простая, ясная, лёгічная была тады яго думка, як была «простаю», але прыгожае ў гэтым яго яскрава народная мова. З надзвычайным тэмпэрамэнтам, з надзвычайна палкім сэрцам прамаўляў тады дзядзька Карусь Каганец. Нашае пакаленьне будзіла ў ім вялікія спадзеі. Летам 1917 г. стары баец, урываючы час ад свайго мужычага гаспадараньня ў Юцках, наяжджаў у Менск і з вялікай цікавасьцю сачыў за гэтым новым пакаленьнем, слухаў і прыглядаўся да яго і верыў у скорае адраджэньне свайго народу. У руху 1917-18 г. ён ужо актыўнага ўдзелу ня прымаў і толькі пісаў.

Пасьля Каганца засталася значная літаратурная спадчына. Я. Лёсік у 1919 і 1920 г. г., прывёўшы ў парады ўсе рукапісы Каганца, апублікаваў у газэце частку з пасьмертных твораў К. Каганца. Але гэта далёка ня ўсё, што засталося ў яго паперах. Ад Літаратурнай Камісіі Інбелкульту трэба чакаць цяпер выданьня поўнага збору твораў К. Каганца, тым больш, што ёсьць рукапісы для гэтага выданьня.

Пасьля камэдыі «Модны шляхцюк», якая была першаю ластаўкаю новай драмат. творчасьці ў пору фармаваньня першага сталага беларускага тэатру, можна было чакаць ад К. Каганца і іншых пабытовых драмат. твораў. Нажаль, гэтыя чаканьні не спраўдзіліся—пісьменьнік распачаў цэлых чатыры драмат. творы—два бытавых і два гістарычных, але ні аднаго з іх не закончыў. Усе яны былі апублікаваны Я. Лёсікам і сьведчаць аб вялікіх магчымасьцях, якімі валадаў пісьменьнік: ён добры назіральнік быту, чулы сэрцам чалавек і добры псыхалёг (як прыгожа раскрыта ім першае каханьне вясковага хлапца і дзяўчыны!), якая сакавітая, а і простая разам мова ў яго гэрояў...

Беларускі тэатр, а з ім і беларуская літаратура шмат страцілі са сьмерцю К. Каганца. **Н. Б-і.**

К. Каганец, як пісьменьнік і грамадзянін.

(1868—20-5—1918 г.)

Адважна, брацьця, наперад ідзеце
Цьвёрдай і правай ступою!
Кожнаму ў вочы сьмела глядзеце,
Праўду нясеце з сабой!
За родну краіну, збіўшы і мову»...

(К. КАГАНЕЦ, «НАШ СЫМБОЛ»).

У новых нацыянальных адраджэньнях народу, літаратура яго звычайна бывае насычана бадзёрымі, оптымістычнымі момантамі. [illegible]

[illegible] (Алесь Гарун).

[illegible] К. Каганца.

Нарадзіўся ён у Табольску.

Бацькі пісьменьніка Карусь Кастравіцкі быў сасланы ў Сібір за ўдзел у паўстаньні 1863 году.

Зьвярнуўшыся на бацькаўшчыну, сям'я Кастравіцкіх жыла ў фальварку Малыя Навасёлкі каля Койданава.

Пасьля хатняга навучаньня малога Казімера аддалі вучыцца ў Менскае гарадзкое вучылішча. Вядома, што потым ён некалькі гадоў вучыўся ў Маскве скульптуры. На пражыцьцё ў Маскве з дому Каганец атрымліваў толькі восемдзесят руб. Здабываў сабе сродкі ён рознымі спосабамі: выразаў на дрэве, маляваў, некаторы час быў за рэпэтытара, але ўсё-ж-ткі прыходзілася яму пераносіць і голад у старой сталіцы былой Расеі. Вельмі перашкаджала вучэньню Каганца і наогул перашкаджала яму ў жыцьці яго фізычны недахоп: ён быў гарбаты. Часта ён сам казаў, што з новым чалавекам яму вельмі цяжка было распачаць гутарку, яму здавалася, што ўсе глядзяць на яго, і ў гэты час ён адчуваў сябе вельмі дрэнна, і траціў здольнасьць да гутаркі.

Каганец належаў да кола сьвядомых удзельнікаў вызваленчага руху 900-х гадоў.

У вастрозе ён сядзеў два разы: адзін раз у часы 1905-6 г. каля паўгода прасядзеў у менскім астрозе.

Дакладна невядома, чым быў выклікан арышт і гэтая першая адсідка пісьменьніка.

Каганец прымаў удзел у першым беларускім сялянскім зьезьдзе, які адбыўся ў Менску ў 1905 годзе.

Быў К. і адным з актыўных сяброў Беларускае Сацыялістычнае Грамады і дэлегатам другога яе зьезду, што адбываўся ў Менску ў студзені 1906 г.

Як вядома, якраз пасьля гэтага зьезду праца Грамады моцна пашыраецца сярод гарадзкіх рабочых, моладзі і сялянства. З 1912 году пісьменьнік жыў у фальварку Жортай, недалёка ад вёскі Жураўкі, каля м. Багданава, што ляжыць на шляху між Лепелем і Барысавым. Тут на службе ў пана Копаця і пражыў да сваёй сьмерці. Памёр ён ад сухот нечакана для сябе і сваёй сям'і ў сваякоў, так што нават жонка ня была на яго пахаваньні. Магіла яго знаходзіцца ў Навасёлках каля м. Койданава Менскай акругі.

Творы Каганца друкаваліся ў «Беларускіх Каляндарох», у «Нашай Ніве» і «Вольнай Беларусі», частка твораў была надрукавана пасьля яго сьмерці ў часопісі «Адраджэньне» 1922 году газ. «Беларусь».

На адным з сходаў Б. С. Г. Каганец пісаў: „Я—кроў з крыві і косьць з касьці беларуса“. І сапраўды, усе яго творы вызначаюцца сваёй беларускасьцю.

Гэта беларускасьць у пачатку яго творчасьці ўжо адбіваецца ў стылізаваных народных лягендах і казках («Прыгода», «Бутрымава Прыгода», «Навасадзкае Звычышча» і інш.) [illegible]

«З нашага жыцьця», «На сплаў», «Забабоны ў пушчы» і інш. [illegible]

[illegible] Напрыклад: «Нёман», «Кабзар».

Развагі над [illegible] адраджэнскія настроі.

Ой, гора-ж, гора над намі,
А ўсяму вінаваты самі,
Бо мову прыродну мы забываем,
Вопратку, звычай на чужы мяняем.
Гэй, ды схамянемась,
Да са сну прачнемась...

З драматычных твораў Каганца вядомы бытавыя драматычныя сцэнкі ў пяці частках: «У іншым шчасьці няшчасьце схована» Гэтая драма разьвязвае сацыяльныя пытаньні. Марыля любіць Астапа, але дзякуючы сацыяльнаму нераўенству яна церпіць крыўду ад паніча. Астап мучыцца ў войску, а потым у вастрозе. Малодшы брат Марылі Піліп, бачачы зьдзек над сястрой, гаворыць: «Вось і шукай тут праўды на сьвеце. Здаецца-б хто, а то паны!.. Ну, я гэтаму панічу не дарую, папомніць ён мяне!».

Самы лепшы драматычны твор Каганца—камэдыя ў адной дзеі—«Модны шляхцюк». У гэтай камэдыі добра змалявана беларуская нацыянальная абстаноўка і выяўлена нацыянальнае пачуцьцё. У асобе Пранцішка Карчэўшчыка абсьмеяна тая беларуская моладзь з дробнай шляхты, якая хварэе на панскасьць, гоніцца за «модай» і цураецца ўсяго роднага, лічачы, што на яго ня варта зьвяртаць увагі таму, хто стаў культурным чалавекам. Для яго сурдут і манішка вышэй усяго на сьвеце, і нічога сьветлага часта ў жыцьці ён ня бачыць.

Карчэўшчык—гэта масавы тып, які яшчэ жыве і ў сучаснасьці, а таму і камэдыя «Модны шляхцюк» ня траціць сьвежасьці і цікавасьці і ў наш час.

Апроч таго, К. пакінуў незакончаную ў 3 дзеях «Сын Даніла» і таксама незакончаную драму ў 4 частках «Двойчы прапілі», у якой трактуецца тэма аб сацыяльнай няроўнасьці.

Каганцу, як і наогул пісьменьнікам дарэвалюцыйнага часу, прыходзілася адбіваць у сваёй творчасьці народнае гора, чым тлумачацца сумныя матывы ў яго творах. К. ведае, што ў селяніна часам і ў сьвята на душы будні настрой, бо ён сацыяльна пакрыўджан і знаходзіцца ў вельмі дрэнных эканамічных умовах. У апавяданьні „На сплаў“ ён гаворыць, што сяляне, атрымаўшы працу ад купца, «як-бы радаваліся, што зрабілі ўмову на працу, якая і на катарзе ў дзесяць столак лягчэйшая».

Мова Каганца трапная і вызначаецца арыгінальнасьцю народных слоў і зваротаў, якія ўзбагачваюць яго паэтычную лексыку.

Зараз камісія для выданьня твораў беларускіх пісьменьнікаў пры катадры гісторыі літаратуры ІБК унесла ў свой пяцігадовы плян працы акадэмічнае выданьне твораў памершага выдатнага пісьменьніка, са дня сьмерці якога сёньня прайшло дзесяць гадоў.

В. МАЧУЛЬСКІ.

Да характарыстыкі Каганца.

(Успамін).

Здараюцца ў бацькоў пяўдалыя дзеці, маўляў-бы зязюляю падкінутыя ў чужое гняздо птушаняты. Яны не даюць весьці сябе за ручонку, вядомымі бацьком, сьцяжынкамі, ірвуцца ў кплі і гашчы, пруць як агалцелыя цераз крокаці і заломы. Адны з такіх утрапенцаў стравяць жыцьцё на шуканьні і нічога ня знойдуць, а другія натрапяць на сваю сьцежку і тораць новыя дарогі прыйдучым пакаленьням.

Да ліку такіх утрапенцаў належыў Каганец. Роджаны ў памешчыцкай, калісь багатай і знатнай у краі, сям'і (Кастравіцкіх), ён, як слабавіты, рахітычны дзяцёнак, ня меў асаблівай у сям'і любові, здаецца стыдаліся дзіцяці гарбаціка ў пакоях пры гасьцёх, бо большасьць свайго маленства правёў ён у пякарні паміж дворнай службы. Калекія дзеці зазвычай рана разьвіваюцца і пачынаюць самастойна думаць. Раньняму самастойнаму думаньню паспрыяла яшчэ і тое, што за навуку яго пасадзілі даволі позна. Калі ня мыляюся, памятаецца са слоў Каганца, каля 10 году жыцьця яго.

Успамінаючы свае дзіцячыя годы, Каганец апавядаў, што ён да 10-ці гадоў заўважыў ужо антаганізм, які існаваў паміж пакоямі і пякарняй. У 15-цілетнім узросьце яго дражніла тое, спэцыфічнае для польскага памешчыцтва на Беларусі, дзяленьне на «мы» і «яны». «Мы» (памешчыкі), шляхта—гэта выбранцы прызначаныя да панаваньня, „яны“ (сяляне) створаны да напоўзьверачага маўзеньня. «Мы» маем смак, «яны» ня маюць смаку, не патрабуюць выгоды,—для іх адпачынак—гэта дэмаралізацыя...

«Калі мяне сталі вучыць, злосьць брала, чаму мяне вучаць не па-нашаму»,—апавядаў Каганец аб пачатках [illegible]

[illegible] сваіх ідэй, уцёк з дому і наняўся у суседнім павеце пасьвіць статак у вёсцы. На жаль, Каганец гэты разрыў з сям'ёй у сваіх апавяданьнях збываў фразай «уканец зазлавалі», не распашыраючыся.

Пасучы статак, Каганец вучыў сваіх падпаскаў грамаце, рысаваньню і разьбе па дрэву, а галоўна пры дапамозе імправізаваных ім самім казак вёў прапаганду нацыянальную і сацыяльную, расшыраючы свае ўплывы праз дзяцей і на бацькоў. Разам з гэтым Каганец запісываў і вывучаў беларускі фольклёр і быт. І трэба прызнаць, што ў апошнім кірунку ён дасьціг найбольшага: другога такога знаўца псыхікі і быту беларусаў, як Каганец, беларусы дагэтуль ня маюць паміж сваёй інтэлігенцыі. Гэта асабліва кідаецца ў вочы, пры азнаёмленьні з яго мастацкай творчасьцю:—З паміж усіх новачасных беларускіх мастакоў, толькі адзін Каганец умеў нарысаваць запраўдны тып беларуса.

У часе рэвалюцыі 1905 году Каганец прыймаў чынны ўдзел у рэвалюцыйным руху, як член Беларускай Сацыялістычнай Грамады, аўтар рэвалюцыйных вершаў і праклямацый і як пропагатар рэвалюц. ідэй на вёсках.

У 1913 годзе Каганец быў вучыцелем рысаваньня ў рамесьленнай школе пры касьцёле Сьцяпана у Вільні. Школа гэта была арганізавана Эндэцыяй (Польская Нацыянал-Дэмакратычная партыя) з палёнізатарскімі мэтамі. Дзяцей беларускай беднаты набіралі ў закрыты інтэрнат з тым, каб з іх узгадаваць нацыянал-палякаў і ультра-каталікоў. Пасьля 1905 г. польскія паны на Беларусі зразумелі, што без паслушных ім напіхачоў у гушчы працоўных мас іхняе панаваньне ў краі ня будзе мець ані апоры, ані апраўданьня, і дзеля гэтага клалі значныя сродкі на фабрыкацыю палякаў з беларусаў-каталікоў, пры дапамозе школ і прытулкаў. Гэта ксяндзоўска-панская спэкуляцыя была разьлічана на народную цемнату, дзякуючы якой ім запраўды ўдавалася [illegible]

[illegible] які усе свае жыцьце палажыў на працу дзеля вызваленьня беларускага народу з нядолі і сацыяльнай несправядлівасьці—горстачка ўспамінаў, якія захаваліся ў маёй памяці з непасрэдных гутарак з гэтым арыгінальным, дужа асьвечаным, надзвычайна чуткім, запраўдным піянэрам беларускага адраджэньня.

ВЛАСТ.

В. СОСЮРА.

* * *

За вагонамі сьцелюцца дрвіны,
Ой бары, балоты, туман.
Беларусь залатая мая,
Сінявокая сястра Украіны.
Там далёка нязнаныя брамы,
Дзіўны зьвязак мураў, ды веж.
Як і край мой да сонца ты йдзеш
І зьвініш залатымі барамі.
Мы ідзём і па даль, і на дым,
Шлях адзіны і ясны для нас
Над табою й над краем маім
Заранее адна вышыня.
Зоры ясныя ў тэй вышыні,
Як суніцы ірдзяна цьвітуць,
І далёкай Камуны агні
На няходжаны шлях нас вядуць.
Сэрца соладка гэтак шчыміць,
Мы ідзём і на даль, і па дым
Маладыя народы, шчэ мы,
І нястрымныя ў руху сваім.
Я на сьвіткі і вочы малюся
О, мой край, дарагі адзіны
Сінявокая сястра Украіны
Беларусь ты мая, Беларусь.

З украінскае пераклаў **Ал. Дудар**

П. Тычына.

ГОЛАД.

Ледзь-ледзь сьвітала... Мама,
хлеба!
Прыўзьняўся бацька: замаўчы!
Каля вагню, ў вагоне, ў зрэб'і
Падпухшы мруць уцекачы.

І дым ім вочы выядае,
І працінае мароз наскрозь.
А за вагонам крык і гоман,
Там і абмен і гандаль у раздроб.

І маці ў лахманох, ў балячках
Схіліла голаў. І роднае дзіця
Акутала, сказала: ну спаць—
Каб ты ня знала, любае, жыцьця...

Прышлі сюды, а голад з намі.
Нямаш людзей сярод людзей.
Ты чуў?.. учора там весь маці
Зварыла двух сваіх дзяцей...

Ды сярод іх і мы—вар'яты...
Маўчы, замоўкні, нясуць вар!
І маці папаўзла за кацялком
пажоўклым,
А бацька харкнуў ёй у твар...

Пераклаў з укр. мовы **Іл. БАР.**

С. Піліпэнка.

ЛІХТАРЫ.

Кружыў шафёр каля машыны,
Глядзеў матор, мяняў і шыны,
Узяў вады, наліў бэнзыну—
У добры час!
— Ну, ну, Тарас!—
Машына мчыць
Удаль нясе,
Аж пыл курыць...
Пад вечар думка—ліхтары?
Ай-яй забыў!
Дзе-ж розум быў?
На раўчачок..
Машына—чок!
І стала.

* * *

Пралетар!
Для нас камуніст—ліхтар.

Пераклад з украінскае мовы.

СТУДЭНЦТВА ПЕРАД СУДОМ САВЕЦКАЙ ГРАМАДЗКАСЬЦІ.

ТРЭБА ПАЛЕПШЫЦЬ МАТАР'ЯЛЬНАЕ СТАНОВІШЧА СТУДЭНЦТВА.—СТУДЭНЦТВА ЗАГРУЖАНА НЕПАТРЭБНЫМІ ДЫСЦЫПЛІНАМІ.—ЗА ПАВОДЗІНЫ АДЗІНАК—МАСЫ НЕ АДКАЗВАЮЦЬ.

Дыспут на тэму «ВНУ перад савецкай грамадзкасьцю», які быў наладжан 17-га мая ў актавым зале БДУ, выклікаў надзвычайную зацікаўленасьць студэнцтва. Было столькі жадаючых гаварыць, што дыспут не закончыўся і быў перанесен яшчэ на адзін вечар.

Трэба глядзець у корань справы.

Амаль усе выступаўшыя прамоўцы спыняліся на галоўнай прычыне, якая перашкаджае нармальнай вучобе і нармальнаму разьвіцьцю студэнцкіх мас—гэта на матар'яльнай незабясьпечанасьці студэнцтва. Стыпэндыі ў 19 руб. не хапае на мінімальнае здавальненьне патрэб студэнта.

Тав. Крэйнін прыводзіў цікавыя лічбы аб тым, як харчуецца наш студэнт. Студэнцтва на 60-70 проц. хварэе на сухоты, малакроўе і інш. Хваробы з прычыны недаяданьня. Студэнцтва ў сваім харчаваньні атрымлівае толькі 31,7 проц. нармальнай нормы тлушчу, 21 проц. бялкоў і няпоўнацэнныя вугляводы. Зусім слушна што, калі чалавек галодны, то прадукцыйнасьць яго працы будзе значна меншая, і недаяданьне моцна адбіваецца ва пасьпяховасьці студэнцтва.

Тав. Клімянкоў прыводзіў прыклад, што студэнт валяўся да 12 гадзіны дня на ложку толькі таму, што ён ня сьнедаў і не вячэраў, а атрымліваў толькі абед. Заняцца працай немагчыма, бо хочацца есьці; значыць, застаецца адно— спаць, пакуль не праб'е 12 гадз.—час выдачы абедаў у сталоўцы.

Трэба грунтоўна зьмяніць эканамічнае становішча студэнцтва, трэба павялічыць стыпэндыю, і толькі тады можна чакаць павышэньня навуковай пасьпяховасьці студэнцтва.

Наогул, наша савецкая грамадзкасьць стаіць у баку ад студэнцкага жыцьця. Калі прыглядзецца да таго, як разьмяркоўваюцца скончыўшыя ВНУ на работу, як разьмяркоўваюцца практыканты на работу, то можна зрабіць пэўны вывад аб тым, што нашы ўстановы проста ня ідуць на сустрэч студэнцтву.

Летась студэнты-мэдыкі ў Аршанскай акрузе некалькі тыдняў сядзелі бяз працы. Работу ім давалі тады, калі хто-небудзь з пэрсаналу браў чарговы водпуск ці часам захварэў. Ёсьць шмат скончыўшых БДУ, якія зараз не працуюць па спэцыяльнасьці толькі таму, што нашы ўстановы адносяцца да іх нядбайна—не даюць ім магчымасьць выкарыстаць свае веды.

Нам патрэбна высокакваліфікаваная і культурная інтэлігенцыя.

Ні для каго не сакрэт, што сярод студэнцтва ёсьць пэўны процант маларазьвітых людзей. Гэта тлумачыцца тым, што сярэдняя школа ня можа яшчэ даць належнай падрыхтоўкі.

Дацэнт Рыўлін прыводзіў прыклады няграматнасьці студэнтаў. Тав. Цырульнік зьвярнула ўвагу на тое, што сярод студэнцтва ёсьць людзі, якія ніколі ня чытаюць газэт, мала цікавяцца літаратурай і г. д.

Але калі ёсьць некалькі чалавек тупых і няграматных, дык гэтага яшчэ нельга адносіць да ўсёй студэнцкай масы. Гэта было-б няправільна і непраўдзіва.

Трэба скараціць лік дысцыплін. Наша студэнцтва загружана рознымі непатрэбнымі прадметамі, якія ня маюць ніякага дачыненьня да вывучаемай спэцыяльнасьці.

Пытаньні быту.

Сярод нашага студэнцтва ёсьць частка такіх, якія прытрымліваюцца нігілістычных поглядаў гэрояў Ганчарова, Тургенева і інш. У пакоях ляжаць гурбы сьмецьця і ніхто не пацікавіцца вынесьці яго.

Ды дзе тут займацца такой прозай, калі жыхары пакою ў гэты час чытаюць „Ромэо і Джульету“.

Падобная зьява—простае гультайства, з якім трэба весьці барацьбу.

Трэба больш глыбока, больш рашуча ўзяць лінію за выхаваньне культурнага, санітарна і маральна чыстага інтэлігента. У той час, калі мы гаворым аб культурнай рэвалюцыі, мы ня можам прайсьці моўчкі міма кузьні нашай інтэлігенцыі—БДУ.

Калдобіны на шляху студэнцтва.

Студэнцтва дрэнна забясьпечана ня толькі матар'яльна. Студэнту прыходзіцца перажываць кватэрны крызіс ня толькі ў сваім інтэрнаце ці ў пакойчыках прыватных дамоў, але гэты крызіс сустракае яго і ў бібліятэцы. Кожны дзень а 7-й гадз. раніцы можна ўбачыць, як каля Беларускай Дзяржаўнай Бібліятэкі мітусіцца натоўп моладзі. Дзьве гадзіны стаяць тут людзі ўа адчыненьня бібліятэкі, каб толькі мець магчымасьць папасьці туды, бо больш, як 150 чалавек яна не ўмяшчае, а жадаючых чытаць значна больш.

Апроч таго, у нашай бібліятэцы, некаторыя падручнікі маюцца толькі ў адным экзэмпляры. Ці ня можна было-б забясьпечыць усе габінэты патрэбнымі падручнікамі, каб разьвязаць гэты бібліятэчны крызіс?

БДУ павінен рыхтаваць патрэбных спэцыялістаў.

Пры падрыхтоўцы высока-кваліфікаванай інтэлігенцыі наша дзяржава павінна ўзяць такую ўстаноўку, каб рыхтаваць толькі тыя кадры спэцыялістаў, якія могуць быць выкарыстаны пры нашых умовах. Мы не настолькі багаты, каб рыхтаваць спэцыялістаў бяз мэтавай устаноўкі. Гэта пытаньне павінна быць цесна ўвязана з 5-цігадовым плянам разьвіцьця народнай гаспадаркі БССР. Галоўная аснова ў гэтым пляне займае сельская гаспадарка і разьвіцьцё розных аграмаджаных відаў яе. Нам патрэбны высокакультурныя каапэратары, але, на жаль, ні Белкаапсаюз, ні Белсельсаюз не зварачваюць на гэта жаднае ўвагі. У далейшым трэба ўзяць курс на падрыхтоўку каапэратараў, выхавальнікаў і інш. катэгорый патрэбных прафэсій, але ня трэба пячы дарэмна непатрэбных ва ўмовах БССР спэцыялістаў, бо каб пасьля яны не апынуліся на біржы працы.

Некалькі слоў аб беларусізацыі

Выступала каля 3-х дзесяткаў прамоўцаў, але на беларускай мове гаворылі толькі лічаныя асобы: Башмачнікаў, Хадаровіч і, здаецца, усё. Былі і такія выпадкі, калі студэнт яўна дрэнна гаворыць па-расейску, ужывае беларускія выразы і словы, але прамоўца прэ па-расейску, як кажуць, цераз пень, цераз калоду.

Наогул, дзіўным зьяўляецца, калі пасьля стольких гамонак і нават пастаноў ураду аб беларусізацыі БДУ на сваіх публічных сходах студэнцтва не карыстаецца беларускай мовай.

Гэты характэрны, але шкадлівы факт патрабуе больш уважлівых адносін.

УКРАІНСКІЯ ГОСЬЦІ Ў РЭДАКЦЫІ „САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ“.

Учора украінскія пісьменьнікі Тычына, Лобчэнаа, Сасюра, Панч, Паліў, Кулік, Піліпенка, Паліщчук і Усэнка наведалі рэдакцыы „Савецкае Беларусі“, дзе падрабязна азнаёміліся з гісторыяй газэты і яе ролі ў будаўніцтве Савецкай Беларусі.

Украінскія госьці цікавіліся ростам газэты, яе тыражом і папулярнасьцю. Госьці з вялікай увагай адзначылі гістарычную ролю „Савецкай Беларусі“ ў справе выхаваньня літаратурнага маладняка, большасьць якога пачала свой літаратурны шлях на шпальтах „Савецкай Беларусі“.

Госьці зьвярнуліся да газэты „Савецкая Беларусь“ з наступным прывітаньнем:

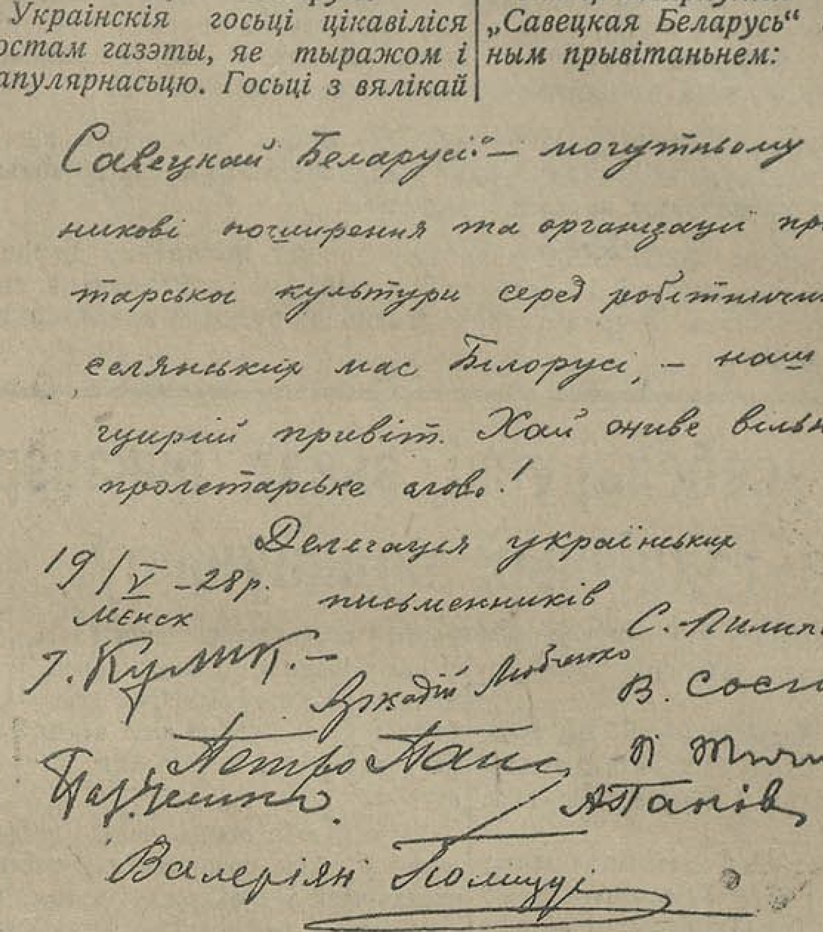

Валяр'ян Палішчук.

Чырвоны струмень.

РАМАН.

Друкуем у перакладзе ўрыўкі з IX разьдзелу рамана «Червоний поток», дзе дэпутат польскага сойму расказвае пра панскі ўціск і катаваньне працоўнага насельніцтва Беларусі, Валыні і Польшчы.

РЭДАКЦЫЯ.

Навальнічны вечар наступае.
А ўжо ў пакоях у Дубчыхі
Гасьцей, бы ў макаўцы насеньня.
Высокі паміж імі дэпутат
Сябе нялоўка адчувае,
Мо' і таму, што мала з кім знаёмы.
Каліна руціцца з сваімі піражкамі.
— Дык як-жа распачнём?
— А дужа проста.
Вось вы цікавіліся тым,
Што творыцца у нас—
На беднай, на пакінутай Валыні.
Дзве польскія жандары
Ўеліся, як асьцякі у горла,
І дыхаць не даюць.
Зямлю, якое так бракуе,
Няпраўдамі і зьдзірствамі рабуюць.
Каланізуюць землі нашы
Сваім урадніцтвам праклятым.
Калёніі будуюць сярод нас,
Каб лепш па вёсках шпігавалі
І больш сьціскалі мужыка.
Падаткамі здушылі кожны крок—
Вакно, сабака, хата, комін—
За ўсё зьбядзелы (колькі воен!)
Цягніся, хлопча, з цевкіх жыл!
Няма цярплівасьці!
Вось факты:
Трасьцянска грамада мела выгану
Штось дзесяцін 600.
Гэтую зямліцу Луцкі камітэт забраў—
Ва ўласнасьць польскае дзяржавы.
У грамадзе Чакно каля Дубна
Зямлю грамадзкую раздалі
Такому-ж самаму вайсковаму кагалу.
Вось выпадак яшчэ,
Што стаў на цэльны сьвет вядомы:
Закатавалі ў Львове
Дзяўчыну Вольгу Бесарабку.
На целе—сінь пасоў...
Замучаная зьнікла з сьвету...
На запытаньне да паліцыі,—
Дзе дзелася яна?—
Адказ:
— Павесілася...
Чалавек!
Усё перанясі!..
...У вокнах заблішчэла...
Цёмная ноч надсылала—
Навальніцу...
Няма цярплівасьці, калі рашае зграя
Кагосьці зьнішчыць, закатаваць да
краю.
Тады ўжо дазваляе ўсё
Інквізыцыйны кат.
Ратунку няма дзе шукаць.
Жанок, дзяўчат
Ушчэнт пакрыюць пасы рамянёў.
Раве народ, катрынка грае,
Каб помста цела разрывала
Ўсіх прыгнечаных братоў.
Але даволі... Годзе... Годзе...
І так на Беларусі, у Польшчы,
На Валыні...

З украінскае мовы пераклаў
АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.

9-ы ўрывак з майго рамана „Червоний поток“ напісаны на аснове гістарычных фактаў зьдзеку польскай ашалелай буржуазеі і панства над насельніцтвам Заходняй Беларусі, Заходняй Украіны і самой Польшчы.

Працоўны люд за заходнім кардонам БССР і УССР папаў у такія ціскі, якія могуць раўняцца па сваім жаху толькі з сярэднявяковай інквізыцыяй.

Недарма на працэсе Беларускае Грамады прагучэў голас, што гэты працэс больш напамінае эпоху сярэдніх вякоў, чымся XX сталецьце.

Асабліва цяжка ступае пята ўціску на беларусаў і украінцаў, бо іх сацыяльнае рабства павялічваецца ўціскам нацыянальным.

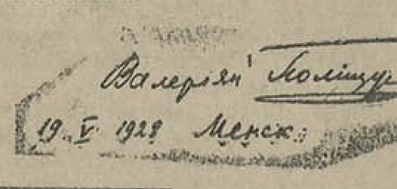

Андр. Паніў.

МОГІЛЬНІК НА ДЗІДУБЭ.

Цэлы лес крыжоў і помнікаў з мармуру...
Стракочуць гарбункі. І вечар апушчае крыльлі;
І сьцерагуць нябожчыкаў царкоўныя муры,—
Наўкол спакой... І ноч шацёр раскрыла.

Адно... што гэта за магілы,
Каму учора быў салют-парад,
Хто уварваўся і ляжыць так сьмела
Паміж былых князёў, княжат?

А крыж ня крыж—пропэлеры прыбіты...

Магілы тры і тры вянка,
І не з траянд і не з барвенку зьвіты,
А з рэштак сэрца лятуна.

І надпіс:

«Тры змагары адважныя ў паветры
Захлынуліся у хвалях акіяну,
З іх першы,—матарыст Таганашвілі
За ім—пілёт з «Ньюпору» Куруян!!.

... І зьбялелі мармуровыя скляпеньні
І нікчэмнай стала царква Дзідубэ...
Месяц льле срабрыстыя праменьні
І магільнік сівы сьцеражэ.

Пераклад з украінскай мовы.

Беспрацоўных не бяруць на працу

Барысаў. За 9 вёрст ад гораду Барысава было адчыненьне тарфянога балота. Гэтае балота можа даць торфу на шмат гадоў. Запасы торфу налічваюцца звыш як 40.000.000 пуд.

Падрыхтоўка да распрацоўкі пачалася зімою.

У сучасны момант, калі зямля адтала, адміністрацыяй устаноўлены машыны, якія будуць капаць торф. Але да машын патрэбна шмат працоўных рук.

І вось кіраўніцтва торфараспрацовак разважае: на якое ліха браць з біржы беспрацоўных і ўжываць 8-мігадзінны рабочы дзень, плаціць ім па тарыфу, калі можна браць вясковых сялян і рабіць з імі «гешэфт».

У сучасны момант працуе на торфбалотах каля 200 чал., з іх гарадзкіх 90 чалавек.

Сяляне вёсак забіраюць лепшыя вучасткі балот і працуюць усёй сям'ёй ад усходу да захаду сонца. 8-мігадзінны працоўны дзень для сялян ня існуе.

А калі хто-небудзь пачынае гаварыць інжынэру аб гэткім ненармальным зьявішчы, дык інжынэр адказвае:

Калі вам не падабаецца, дык можаце пакінуць працу.

На Барысаўскай біржы маецца шмат беспрацоўных, якія вельмі зацікаўлены ў тым, каб пайсьці працаваць на балота.

Можа органы, якія кіруюць гэтай працай, зацікавяцца такім выпадкам.

У сучасны момант на распрацоўках маецца тры машыны-лакамабілі і чэрпалкі. Для рабочых будуюцца баракі. У хуткім часе адчыняецца каапэратыў, які будзе абслугоўваць рабочых.

І. Клебанаў.

Прадпрыемствы выпускаюць кепскую прадукцыю.

За апошнія часы ў ВСНГ БССР паступіў шэраг скаргаў на кепскую якасьць прадукцыі беларускай прамысловасьці—па абутковa-скуранoй, швейнай, запалкавай і шкляной галінах.

Асабліва трэба адзначыць кепскую якасьць прадукцыі шэрагу прадпрыемстваў мясцовай прамысловасьці і саматужных аб'яднаньняў. Мажліва выпадкі вырабу гатовага адзеньня з падкладкай розных колераў. Віцебская мэблявая фабрыка накіроўвае ў Маскву для продажу вагон мэблі, якая на 90 проц. зусім кепскай якасьці. Абутковая фабрыка „Труд" у Гомелі накіроўвае ва ўсе раёны Саюзу абутак сваёй вытворчасьці наяўна кепскай якасьці.

Апрача вышэйпаказаных выпадкаў, можна прывесьці яшчэ шэраг прыкладаў, калі гандлюючыя і каапэрацыйныя арганізацыі скардзяцца на кепскую якасьць прадукцыі.

Прэзыдыум ВСНГ БССР абвясьціў шэраг выгавараў адміністрацыі прадпрыёмстваў і пастанавіў у выпадку паўтарэньня такіх фактаў зьнімаць з працы і прыцягваць да судовай адказнасьці адміністратараў.

3-ці ўсебеларускі зьезд інжэнэрна-тэхнічных працаўнікоў.

Учора адчыніўся 3-ці ўсебеларускі зьезд інжэнэрна-тэхнічных працаўнікоў БССР.

З часу 2-га зьезду мінула два гады, у працягу якіх адбыліся значныя зьмены ў структуры і складзе інж.-тэхн. сэкцыі.

Пастановы VII Усесаюзнага зьезду прафсаюзаў і 3-га Усесаюзнага зьезду працаўнікоў Інж.-Тэхн. сэкцыі аб абавязковым уваходжаньні ўсіх тэхнікаў, аграномаў і лесаводаў у сэкцыю і аб адмене членскіх узносаў, якія існавалі раней, выклікалі значнае павялічэньне складу сэкцыі. Колькасьць членаў Інж. Тэхн. Сэкцыі за апошнія 2 гады ўзрасла з 1500 да 3500 чалавек. Склад сэкцыі зрабіўся больш дэмакратычным, дасягнуты большы ахоп тэхпрацаўнікоў і большае зьліжэньне з рабочымі масамі.

Задача сэкцыі—паставіць аб'яднаных ёю працаўнікоў найбольш кваліфікаваную частку рабочае клясы ў такія ўмовы, каб яны маглі больш поўна і з большым эфэктам праявіць свае веды і вопыт у справе сацыялістычнага будаўніцтва.

Аграмадная задача, якая стаіць перад намі ў галіне індустрыялізацыі, калектывізацыі, каапэраваньня сельскай гаспадаркі і ўзмацненьня тэмпу аграмаджваньня ў іншых галінах народнай гаспадаркі, патрабуе асаблівай увагі да правільнай пастаноўкі работы сэкцыі.

Перад намі стаіць задача ўвесьці больш грамадзкасьці, павялічыць актыўнасьць інжэнэрна-тэхнічных працаўнікоў, наладзіць абмен вопытам, грамадзкае абгаварэньне як паасобных капітальных работ, так і гадавых плянаў будаўніцтва і г. д. Неабходна ўзмацніць працу па падняцьці кваліфікацыі працаўнікоў, якія ўваходзяць у нашу сэкцыю, больш аддаць увагі пытаньням прафтэхнічнай асьветы, у прыватнасьці, утварэньню новых кадраў тэхнікаў і выхаваньню будучай зьмены.

Задачы, якія стаяць перад прафсаюзамі ў галіне правядзеньня масавай эканамічнай і культурнай працы, могуць быць з большых посьпехам выкананы пры ўцягненьні інж.-тэхн. працаўнікоў, якія знаходзяцца на прадпрыёмствах.

Перад інжэнэрна-тэхнічнай сэкцыяй стаяць задачы па палепшаньні матар'яльных і бытавых умоў працаўнікоў, якіх яднае сэкцыя, а таксама і па палепшаньні ўмоў працы на вытворчасьці, каб даць ім магчымасьць больш часу і ўвагі аддаваць непасрэдна вытворчасьці.

Задачы, якія стаяць перад сэкцыяй, ускладняюцца, з аднаго боку, неабходнасьцю ўзмацненьня тэмпу нашага будаўніцтва, а з другога—высьветліўшымся расслаеньнем сярод тэхнічнай інтэлігенцыі. Працэс «шахтинских вредителей» досыць яскрава гаворыць аб неабходнасьці асабліва ўважлівых адносін да пастаноўкі працы сэкцыі, а таксама аб неабходнасьці ўнясеньня больш грамадзкага элементу, больш гласнасьці ў абгаварэньне капітальных работ і асабліва ў падлік вывучэньня мэтазгоднасьці і правільнасьці іх вядзеньня.

На 3-м зьезьдзе мы заслухаем справаздачныя даклады Беларускага і Ўсесаюзнага міжсаюзных Бюро І.-Т. сэкцыі, а таксама даклад ЦСПСБ і даклад старшыні Эканомнарады аб пэрспэктывах народнай гаспадаркі БССР.

Інж. Каплан.

ХРОНІКА.

Дабраахвотнае страхаваньне.

Па ўсіх відах дабраахвотнага страхаваньня у бягучым 1927-28 гадзе паступіла 855.068 руб., ці 49,4 проц. гадавога заданьня (тады як на 1-га красавіка мінулага было паступіла ні менш 50 проц.). На асобным страхаваньні паступіла ўсяго толькі 37,1 проц.

Незадавальняюча выконваюцца заданьні па масавым страхаваньні (ад агню, жывёлы, пасеваў і інш.). Асабліва слаба паступленьне плацяжоў у Полацкай (43,6 проц.), Мазырскай (44,5 проц.) і Аршанскай (45 проц.) акругах.

Праўленьне дзяржстраху запрапанавала свайму нізавому апарату прыняць усе меры да своечасовага выкананьня гадавых плянаў па дабраахвотным страхаваньні.

Кантрактацыя пасеваў.

Праўленьне Белсельбанку размеркавала дадаткова па акругах сродкі на кантрактацыю пасеваў. Адпушчана: на кантрактацыю пасеваў лёну—25.275 руб., броварнага ячменю—14.675 руб., канюшыны—25.000 р., лёну-даўгунцу—6.000 руб., сарадэлі—2.250 руб., лубіну—8.500 руб. і ячменю на насеньне—1.500 руб.

У Менскай акрузе да 10-га мая закантрактавана: лёну-валакна—61 процант заданьня, лёну семя—8 проц., ячменю—17,4 проц., бульбы—66,8 проц., канюшыны—28 проц., сарадэлі—28,5 проц., лубіну—61 проц. У Халапеніцкім р. заданьне па кантрактацыі выканана на 85 проц., у Гроскім р-не толькі 6,8 проц.

Экспорт за межы смалапрадуктаў.

Працу па загатоўцы і адпраўцы смалапрадуктаў за межы Беларускі Смалатужна-Прамысловы Саюз распачаў з 1 сакавіка г. г.

Да 1 мая ўжо экспартавана 7 вагонаў шкіпінару і 22 вагоны смалы, на агульную суму 42000 руб. Гэтыя прадукты экспартаваны ў Нямеччыну, Англію і Францыю.

У мае будзе экспартавана 2 вагоны шкіпінару і каля 10 вагонаў смалы.

Гатунковая жывёла для БССР.

Белсельтрэст камандыруе гэтымі днямі у Данію спэцыялістаў-жывёлаводаў, кіраўніка гадоўлі Беларускай С.-Г. Акадэміі, праф. Найдзёнава, для набыцьця звыш сотні штук гатунковых быкоў і свіней і 300 гнёзд розных гатунковых птушак.

Канцэрты Шкун-Каламійчэнко.

На запрашэньні Нар. Кам. Асьветы украінская сьпявачка Марыя Шкун-Каламійчэнко зноў прыяжджае ў Менск, дзе выступіць з двума канцэртамі: у нядзелю, 20 мая, у актавай залі Бел. Дзярж. Універсытэту выключна для пралетарскага студэнцтва і ў аўторак, 22 мая, у Менскім Дзяржаўным Тэатры.

Новыя кнігі.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газ. «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кнігі Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва:

1. «Расійска-беларускі слоўнік» С. М. Некрашэвіч і М. Я. Байкоў. Стар. 728, цана 4 руб. 50 кап.
2. «Мастацкая літаратура ў школьным выкладаньні» праф. І. Замоцін. (мэтадычныя нарысы). Стар. 107, цана 90 кап.
3. «Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада» Стар. 54, цана 25 кап.
4. «Працавітая дзяўчынка», стар. 16, цана 22 кап. (малюнкі для дзяцей).
5. «Як дзяўчынка выратавала поезд» Д. Амічыс. З расійскай мовы апрацавала Ў. Луцэвіч, стар. 16, цана 15 кап.

САВЕЦКІ ДЗЕНЬ.

Новы парадак выдачы дапамогі па часовай непрацаздольнасьці працаўлены Галоўсацстрахам і Менскай страхкасай праект. Згодна гэтага праекту, выдача дапамогі будзе рабіцца арцельшчыкамі страхкас непасрэдна на прадпрыемствах.

Выйгрышы па сялянскай пазыцы будуць выплачвацца на месцах у Бабруйску і Мазыры ў часе тыражу кіёскамі ашчадкасы.

Адчыняюцца курсы інфармацыйнага друку ў канцы мая г. г. ў Менску. На курсах, якія праіснуюць 6 месяцаў, будзе навучаць 40 чалавек.

Курсы па перападрыхтоўцы польскага выкладчыкаў адчыняюцца у Менску ў чэрвені месяцы. На курсы будзе прынята 40 чал. На ўтрыманьне гэтых курсаў адпушчана 2.425 руб.

1400000 руб. на меліярацыю прадугледжае 5-гадовы плян будаўніцтва ў дрэваапрацоўчай прамысловасьці. Сродкі будуць скарыстаны пераважна на выпрамленьне рэк, каб палепшыць умовы сплаву лесу.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ.

Школьныя спаборніцтвы па баскетболу.

Скончыўся розыгрыш школьнага першынства па баскетболу. Першае месца заняла каманда сямёхгодкі № 9 у складзе Сукеніка, Блох, Рудэрмана, Розіна і Паляховіча. На другім месцы—каманда школы Зах. чыгункі. Спаборніцтвы праходзілі ў працягу месяца. Прымала ўдзел каля 20 школьных каманд.

Водны спорт.

Прэзыдыум МАСФК узьняў перад Акрвыканкомам пытаньне аб устанаўленьні цьвёрдай таксы для ўсіх уласьнікаў лодак, каб даць магчымасьць арганізавана праводзіць заняткі водным спортам як фізкультурным гурткам, так і асобным фізкультурнікам.

Гэтак сама ўзьнята пытаньне аб пабудове ў Людаманце воднай станцыі з купальняй, дзеля чаго спэцыяльнай санітарнай камісіяй будзе ўстаноўлена прыгоднасьць вады.

Пераходны прыз імя газэты «Рабочий».

Рэдакцыяй газэты «Рабочий» разам з МАСФК устаноўлен пераходны прыз (альбом з фотоздымкамі са срэбнай дошкай і надпісамі) за эстафэтны прабег па гораду на адлегласьць да 5 кілёмэтраў. Удзел у розыгрышы гэтага прыза могуць прымаць усе гурткі фізкультуры Менску.

Розыгрыш прызу адбудзецца 10 чэрвеня.

Каманда «Дынамо» у падарожжы па Дняпру.

Каманда Менскага пралетарскага спартыўнага т-ва «Дынамо» у складзе 21 чалавека выехала 11 мая на 2-х шлюпках з Смаленску па Дняпру. Зараз каманда прыбыла ў Магілеў. Каманда накіроўваецца ў Сэвастопаль. Аб падарожжы каманда штодня тэлеграфуе.

Праца па ліквідацыі няпісьменнасьці ў летні час.

Зараз па БССР адбываюцца выпускі лікпунктаў і школ малапісьменных. На мясцох прымаюцца захады да таго, каб скончыўшыя лікпункты былі прымацаваны да хат-чытальень і бібліятэк з мэтай недапушчэньня рэцыдыву няпісьменнасьці.

Саветы т-ва «Прэч Няпісьменнасьць» маюць прыцягнуць да працы па ліквідацыі няпісьменнасьці ў летні час студэнтаў і вучняў, якія разьяжджаюцца на вакацыі.

Цэнтральны савет т-ва «Прэч Няпісьменнасьць» даў указаньне акруговым саветам аб арганізацыі ў летні час курсаў для падрыхтоўкі актыву. Гэты актыў будзе выкарыстан на практычнай працы па ліквідацыі няпісьменнасьці.

Улетку будзе таксама праведзена вялікая кампанія па арганізацыі новых ячэек т-ва «Прэч Няпісьменнасьць».

Адказы карэспандэнтам.

А—т. Па вашаму допісу «Траяжэнец» высьветлена, што справа студэнта Аршанскага рабфаку Сьвірыдовіча разгледжана ў АКК і пастановай АКК Сьвірыдовіч за свае „ўчынкі" выключан з партыі.

Андрэй Беразьняк. Для высьвятленьня сапраўднасьці фактаў вашага допісу «Гонение на рабкоров» камісія (у складзе прадстаўніка Райкому КП(б)Б, прадстаўніка Барысаўскага РВК і нарсьледчага 11 вуч.) правяла расьсьледваньне. Камісіяй устаноўлена, што перакідка Еўдакімчыка на Выдрыцкі вучастак была выклікана тым, што на гэтым вуч. патрэбен быў працаўнік, прычым Еўдакімчык пераведзен на Выдрыцкі вучастак не самастойна прарабам Слонімчыкам, а па прапанове дырэктара Барысаўскага аддзяленьня Лесбелу. Згодна заключэньня гэтай камісіі ніякага ганеньня на Еўдакімчыка як на рабкора з боку прараба Слонімчыка ня было. Матар'ял-жа адносна спрэчак паміж прарабам і яго памоцнікам і матар'ял адносна злоўжываньняў у Чэрвенскім лесавучастку выдзелен у асобную справу.

А. К—ка. Па вашаму допісу высьветлена, што загадчыку Рудзенскага мэд. пункту тав. Лагацкаму за нядбайныя адносіны да сваіх абавязкаў Сьмілавіцкім РВК вынесен выгавар.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— 20 мая канцэрт заслужонага артыста рэспублікі Эрдэнко.

Білеты штодня ў канц. Дому ад 11 да 2 і ад 6 да 9 увеч.

— НКРСІ і ЦП Саюзу Саўгандльслужачых склікаюць на панядзелак, 21 мая, а 7 гадзіне ўвечары ў малой залі Менскага Акрвыканкому нараду, на якой будзе заслухан даклад члена Праўленьня Інстытуту Тэхнікі Упраўленьня НКРСІ СССР і Загадчыка габінэтам Стандартызацыі т. Ікамова на тэму—„Работы Інстытуту Тэхнікі Упраўленьня ў галіне рацыяналізацыі і стандартызацыі.

Запрашаюцца работнікі Арг. Бюро, рацыяналізатары, кіраўнікі спраў і сэкратары ўстаноў, члены Асацыяцыі НАП, эканомкамісіі і работнікі АРУ».

СУД АДКЛАДЗЕН.

Паведамляецца, што грамадзкі суд над бібліятэкай клюбу «КІМ» адкладзен.

Аб дню яго правядзеньня будзе абвешчана асобна. Рэдакцыя Газэты «Ч. З.».

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК.

(НА 21 МАЯ 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—68,5, куп. 4—66,5.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—03, куп. 5—01.

Абл. 2 сял. паз.—куп. 5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—06, куп. 5—04.

Абл. 10 пр. паз. 27 г.—прад. 25—34, куп. 25—24.

Абл. дзярж. паз. 1926 г.—прад. 121—25, куп. 119—25.

Абл. 12-проц. дзярж паз.—прад. 105—71, куп. 105—66.

Абл. 6-проц. паз. індустр.—прад. 24—74,5, куп. 24—64,5.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА.

Рывіну Л. Ваш допіс „8-мы міжнародны дзіцячы тыдзень і 6-цігадовы юбілей піанэрскае арганізацыі" накіраваны ў рэд. газ. „Чырвоная Зьмена".

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

ПАМЯШКАНЬНЕ ЦЫРКУ. Сёньня і штодня ад 10-й г. раніцы да 11-й г. веч. адкрыта ЗООВЫСТАЎКА ЖЫВЫХ ЗЬВЯРОЎ. Карміеньне зьвяроў а 8-й гадз. вечара.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». Канцэрт вядомай маскоўскай сьпявачкі Л. Б. БЕЛАГОРСКАЙ ПРЫ ЎДЗЕЛЕ Л.М. МАЛКУСА (РАЯЛЬ), А.Г. ШЫРВІНДА (СКРЫПКА) і мастака жывога слова Н. М. ЭФРОСА. На экране мастацкі фільм „ТРЫВОГА"

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА". ТОЛЬКІ 3 ДНІ—18, 19 І 20 МАЯ сусьветны баявік—камэдыя з удзелам выдатнай кіно-артысткі ОСІ ОСВАЛЬД. „ЯЕ КАПРЫЗ", у 8 частках.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ». З 15 мая 2 замежныя камэдыі за адзін сэанс: І. Сусьветны комік Бэстэр Кейтон у фільму „Наша гасьціннасьць" у 6 ЧАСТКАХ. II. Папулярны комік Бэн-Цюрпін—у фільму „Каліф на гадзіну" у 6 ЧАСТКАХ.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». З 15 мая—новы трука-прыключэнскі кіно-раман—2 сэрыі, 12 частак за адзін сэанс. „ПЛЯМА ЗЛАЧЫНСТВА"

ВЫДАВЕЦТВА ДЗЯРЖПЛЯНУ БССР.
МЕНСК, Пляц Волі, 5.

У ХУТКІМ ЧАСЕ ВЫЙДЗЕ З ДРУКУ і будзе рассылацца — падпісчыкам — ПЯТЫ НУМАР (ЗА МАЙ месяц) штомесячнай палітычна-эканамічнай часопісі „САВЕЦКАЕ БУДАЎНІЦТВА".

ЗЬМЕСТ

ПЯЦЬ ГАДОЎ ПРАЦЫ ДЗЯРЖПЛЯНУ.
БАЛАБАН Ў І ФУРЭМС—«Асінбуд».
М. МАСТКОЎ—Пэрспэктывы цагельнае вытворчасьці.
БЭНЭК—Ахова працы.
УМНЯКОЎ—Гідратэхнічныя працы на Беларусі.
СЯМЁНАЎ—Кіруючыя начала ў працы з сялянамі-вопытнікамі.
ГАРЫНОЎСКІ—Яшчэ аб райсаюзах.
СТАШЭЎСКІ—Да чарговага будаўнічага сэзону.
ХАЦКЕВІЧ—Культурна-гаспадарчае абслугоўваньне нацменшасьцяй.
КАН'ЮНЬТУРА народнай гаспадаркі за сакавік м-ц.
ДЫНАМІКА народнай гаспадаркі і інш.

Умовы падпіскі на часопіс „САВЕЦКАЕ БУДАЎНІЦТВА": на 12 мес.—10 руб., 6 мес.—5 руб. 50 кап., 3 мес.—3 руб.

БАРЫСАЎСКІ ПЭДАГАГІЧНЫ ТЭХНІКУМ
СКЛІКАЕ НА 10 ЧЭРВЕНЯ Г. Г.
КАНФЭРЭНЦЫЮ СКОНЧЫЎШЫХ КУРС ПАМЯНЁНАГА ТЭХНІКУМУ У 1924—1927 Г. Г.
—) ПАРАДАК КАНФЭРЭНЦЫІ: (—
1) Палітычны даклад.
2) Найноўшыя плыні ў пэдалёгіі.
3) Праца ў школе па камплекснай сыстэме (усебаковае абгаварэньне ўсіх галін працы школы).
4) Палітасьветная праца на вёсцы.
5) Краязнаўчая праца ў школе.
Даклады з месц па вышэйазначаных пытаньнях.
Удзельнікам канфэрэнцыі Пэдтэхнікум адпускае бясплатнае памяшканьне.

Ад Народнага Камісарыяту Фінансаў БССР.

ПЕРШЫ ТЫРАЖ ВЫЙГРЫШАЎ ДЗЯРЖАЎНАЙ УНУТРАНАЙ ВЫЙГРЫШНАЙ ПАЗЫКІ ЎЗМАЦНЕНЬНЯ СЯЛЯНСКАЙ ГАСПАДАРКІ

АДБУДЗЕЦЦА

па 48 сэрыі пазыкі—22-25 мая 1928 году ў гор. Бабруйску.
па 11 сэрыі пазыкі—31 мая 1-3 чэрвеня 28 г. ў гор. Мазыры.

ПА КОЖНАЙ СЭРЫІ ПАЗЫКІ У ПЕРШЫМ ТЫРАЖЫ БУДЗЕ РАЗЫГРАНА:

1 выйгрыш у 1.000 руб.—на суму 1.000 руб.
5 выйгрышаў па 500 руб.—на суму 2.500 руб.
300 выйгрышаў » 100 руб.—на суму 30.000 руб.
1080 выйгрышаў » 50 руб.—на суму 54.000 руб.

Усяго па кожнай сэрыі будзе разыграна 1.386 выйгрышаў на суму 87.500 руб.

Розыгрыш выйгрышаў па 39 сэрыі пазыкі, якая рэалізавалася ў Віцебскай і Аршанскай акругах, адбудзецца 19 мая ў Смаленску, а па астатніх сэрыях у іншых мясцох Саюзу.

Выйгрышы будуць выплачвацца праз тры дні, лічачы з дню атрыманьня на мясцох нумару газэты, у якой будзе абвешчана афіцыйная табліца выйгрышаў.

Выйгрышы ў 50 і 100 руб. выплачваюцца ўсімі фінорганамі, установамі Дзяржбанку, касамі ашчаднасьці, паштова-тэлеграфнымі ўстановамі і ўстановамі сельска-гаспадарчага крэдыту.

Выйгрышы ў 500 і 1.000 руб., а таксама і іх часткі выплачваюцца Праўленьнем Дзяржбанку ў Маскве.

Атрыманьне выйгрышаў у 500 і 1.000 руб. трымацелямі аблігацый, на якія прыпадуць гэтыя выйгрышы, можа быць даручана аднэй з устаноў, якія выплачваюць дробныя выйгрышы.

Наркамфін БССР МІКУЛІЧ.
Заг. валютным аддзелам ГАЛЬПЕРЫН.

Галоўлітбел 302.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС

Витебской Государственной Очковой фабрики им. Розы Люксембург на 1-е ОКТЯБРЯ 1928 года.

АКТИВ.

	Сумма. Частная.	Сумма. Общая.
ИМУЩЕСТВО.		
Здания и сооружения	80405—64	
Оборудование машин и инструм.	73930—26	
Хозяйственный инвентарь	10143—06	164478—96
Запасное оборудование		18452—30
Незакончен. постр. и капит. рем.		5822—89
МАТЕРИАЛЫ.		
Основные	125758—36	
Топливо	1103—31	
Вспомогательные	27470—37	
Ремонтно-строительные	4006—53	158338—57
Незаконченные заготовки		4381—29
Незаконченное производство		3717—29
Полуфабрикаты		42757—84
Товары и готовые изделия		77082—58
Денежные средства (касса и тек. сч.)		10197—81
Процентные бумаги		17020—79
Пай и акции других предприятий		8379—06
ВКЛАДЫ.		
Вклады на жилстроительство		21269—57
ВЕКС. И ДОКУМ. К ПОЛУЧЕН.		
Векселя к получению	38364—86	
„ учтенные и бланкированные	65579—44	
Документы к получению	17693—25	121637—55
Подотчетные суммы		20—76
ДЕБИТОРЫ.		
Рабочие и служащие	4967—31	
Поставщики	106331—69	
Покупатели	38225—35	
Прочие дебиторы	54721—83	
Сомнительные должники	460 —	204706—18
Расходы будущих лет		146—16
БАЛАНС		858409—60

ПАССИВ.

	Сумма. Частная.	Сумма. Общая.
КАПИТАЛЫ.		
Уставный капитал	274417—68	
Резервный	26526—86	
Амортизационный	18452—68	319397—22
ФОНДЫ И РЕЗЕРВЫ.		
Фонд по улучшению быта рабочих		
а) в ссудах на жилстроит.	21269—57	
б) свободный остаток	4876—05	26145—62
РЕЗЕРВЫ.		
Резерв по сомнительным долгам		460 —
Векселя выданные		51484—13
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА ПО БЛАНКАМ.		
Бланки по учету векселей	60579—44	
Разные лица по бланкир. векс.	5000—	65579—44
КРЕДИТОРЫ.		
Рабочие и служащие	6015—74	
Поставщики	24272—41	
Покупатели	2901—29	
Неоплачев. налоги, сб. и сб. взн.	2385—74	
Разные	61118—64	96693—82
ПРИБЫЛЬ.		
Прибыль за отчетный год		298649—37
БАЛАНС		858409—60

ЗАБАЛАНСОВЫЕ СТАТЬИ.

	Частная	Общая
Дебиторы по гарантийным векс.		500 —
Векселя гарант. выданные		500 —

СЧЕТ ПРИБЫЛЕЙ И УБЫТКОВ.

	Частная	Общая
Торговые расходы	28759—02	
Проценты уплаченные	3794—69	
Отчисления в рез. по сомн. долгам	460 —	
Разные убытки и расходы	15143—63	48157—34
Прибыль (сальдо)		298649—37
ИТОГО		346806—71
Прибыль от реализ. тов. и полуф.		316853—88
Проценты полученные		6556—79
Разные доходы		23401—04
ИТОГО		346806—71

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ПРИБЫЛЕЙ.

Из выявленной за отчетный год прибыли в сумме . . . Руб. 298649—37
Исключается в уплату подоходного налога и на м. ср. 10 проц. . . „ 29864—94
Оставшаяся сумма . Руб. 268784—43

РАСПРЕДЕЛЯЕТСЯ:

10 проц.—в резевный капитал . . . . . . Руб. 26.878—44
10 проц.—в фонд по улучш. быта раб. . . . „ 26.878—44
0,25 пр.—в фонд премирования . . . . . „ 671—96
35 проц.—в доход казны . . . . „ 94.074—55
10 проц.—в фонд ОДК. . . . . Руб. 26.878—44
24,75 пр.—в фонд расширен. . . . . . . „ 66.524—16
10 проц.—в фонд санирования . . . . . . „ 26.878—44

Директор фабрики СОКОЛЕНКО. Глав. Бухгалтер ФРАДКИН.

Настоящий баланс, счет прибылей и убытков и распределение прибылей утверждены Президиумом ВСНГ БССР в заседаниях от 16 марта 1928 г. (прот. № 26, п. 256) и Контрольно-Финансовым Управлением ВСНХ БССР к опубликованию разрешаются.

Нач. Фин. Контр. Управления ВСНХ БССР ПОГОСТСКИЙ.

1-я Дзяржаўная друкарня.